

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljeno na dom
mesečno 10
za inozemstvo:
mesečno Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 15
v inozemstvu 35
Mesečna priloga: Vestnik SRK

Cene inseratov:
Raspoložna petina vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana (td.
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredno
nedeljska in dneva po praz-
niku ob 5. uri jutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 850 na naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011, sarajev. 7983, praške in dunaj. 24.797

Možnost ljudskega re- žima.

Na vse zahteve po izpremembi sedanje-
ga režima je zlasti demokratsko časopisje
z monotonostjo azijskega molivnega mli-
na odgovarjalo, da ni mogoča nobena dru-
ga koalicija kakor med radikali in demo-
krati. Rekli so, da so opozicijske stranke
med seboj tako raznorodne, da bi nika-
kor ne mogle delati skupaj na eni platfor-
mi, da bi sploh že sama zahteva po reviziji
ustave vrgla državo v nove težke notranje
boje, če ne bi morebiti naravnost izzvala
revolucije, in da bi se državna mašinerija
sploh ustavila, če bi razpadla dosedanja
koalicija.

To modrovanje se razsiplja baš v teh
trenutkih popolnoma v nič, ako se je do-
zdaj sploh komu zdelo osnovano. Mi vidimo
in naravnost z rokami tipamo, kako vsi
razsodni politiki ne samo opozicije, ampak
sami vladnih strank teže za novo zdravlj-
šo kombinacijo, ker je nevzdržljivost Pa-
šić-Pribičevićevega režima postala najpre-
prostejši zdravi pameti jasna in ker kažejo
tako vsi izrecni kakor tajni in sramežljivi
nasprotniki režima toliko državnega čuta
in ljubezni za prosep domovine, da se ni
bati, da se ne bi mogla najti podlaga za
ljudski, zares demokratski in socialni re-
žim. To podlago so, za kar ima ravno se-
danji režim največ zasluge, ustvarile raz-
mere same, ki so pokazale, da brez sporazu-
ma med Hrvati in Slovenci na eni ter Sr-
bi na drugi strani, brez revizije vidovdan-
skega ustavnega nestvora in brez socialno
usmerjene politike in novega gospodarske-
ga kurza v korist delovnih slojev ljudstva
ni mogoča resnična konsolidacija naše dr-
žave.

V Belgradu te dni krpajo razpoko med
demokrati in radikali na eni ter med Davi-
dovičev in Pribičevićev skupino na drugi
strani, toda krpa ne bo dolgo držala, ker
je vladna fregata preveč preluknjana, da bi
postala sposobna za nadaljnjo plovo b z li-
čnimi izpremembami v kabinetu. S temi iz-
premembami se ne morejo rešiti velika
vprašanja notranje politike, ki danes bolj
kot kdaj vpijejo po nujni rešitvi in se z
neodoljivo močjo vsiljujejo celo tistim, ki
so bili zanje še nedavno popolnoma slepi.

Imamo zemljoradnike, ki so dozdaj
sled ostankov velesrbske mentalitete oma-
hovali, dokler jim režim ni prizadel toliko
udarcev, da so se zdaj resnično in pošteno
spuntali. Demokrati Davidovičeve skupine
so se preorientirali tako, da s fanatikom
Pribičevićem ne bodo dolgo šli skupaj, ker
je neverjetno, da bi se le-ta udal, ako ne
bo več prvi. Radikalna stranka tudi ne mo-
re za vsako ceno dolgo vzdržati sedanjega
kurza, ker jo sicer zapustijo njeni volilci,
kakor je to pokazala skupščina v Somboru.
Najnovejša pa je to, da se je zdaj še Radić,
ta nedosedljiv razpihovalec plemenske
mržnje med Hrvati in Srbi, postavil na
platformo sporazuma in sicer tako očito in
s takim šumom, kakor pač ni mogoče pri-
čakovati drugače od človeka, ki igra celo
svoje življenje teater.

Kaj je Radić napotilo, da igra zdaj
popolnoma novo vlogo, ali osebni motivi
ali pa zavest, da se mu bliža konec, če bi
še dolgo slepil svoje seljake z nevtralno in
mirotvorno hrvatsko republiko, od katere
imajo oni toliko kakor od Indije Koroman-
dije, — je postransko vprašanje. Fakt je,
da je moral mož zapustiti svojo negativno
pozicijo, ki je največ kriva našim dezolat-
nim razmeram in uzakonjenju centralistič-
ne in social-reakcionarne ustave.

Da gremo novi epohi v našem držav-
nem življenju nasproti, je jasno. Seveda bo
to samo začetek na poti k boljšemu. Treba
pa je poudariti, da nihče ne bo ustvaril no-
bene druge zdrave podlage za tak preokret,
če v prvi vrsti in kot najnujnejše in neod-
ložljivo delo ne postavi v ospredje vsega
revizijo ustave in sicer ne kakšno majhno
popravilo tega nelepega stvora, ampak no-
vo spočetje čisto drugega duha in oblike.
Da bi se pri tem razmajali stebri države, je
prazen strah onih, ki pod temi stebri raz-
umejo le sebe. Ljudstvo ima več smisla za
ohranjenje in prosep državnega njeni

dosedanji varuhi. V nove volitve! to mora
biti geslo vsakogar, ki z državo pošteno
misli. Brezpogojno je ukiniti izjemni zakon
o »zaščiti države«, vsem ljudem in stran-
kam dati svobodo glasovanja, in izvesti vo-

litve brez korupcije in nasilja, pa bomo vi-
deli, če ne dobe ogromne večine oni, ki
hočejo pametne, zdrave in nepolitičarske
izpremembe centralistične, antisocialne,
proti ljudske vidovdanske ustave!

Skupina dr. Davidovića ne odstopi od svojega stališča.

Belgrad, 7. okt. (Izv.) Čimbolj se bliža
10. oktober, ko se bosta sestala demokrat-
ski klub in glavni odbor demokratske
stranke, da rešita notranji spor v stranki,
tem večja je nervoznost med pristaši ene
in druge struje v klubu. Vsak dan se vrše
sestaniki, na katerih razpravljajo o polo-
žaju in taktiki, ki naj bi se zavzela v bor-
bi na sejah; posameznim uglednim članom
se razdeljuje že vloge v debati in pole-
miki na teh važnih konferencah.

Danes so imeli sejo levičarji demo-
kratskega kluba. Prisotni so bili: Davi-
dović, dr. Ribar, Vojta Veljković, Šumen-
ković, Jovanović, Boža Marković in drugi.
Dr. Ribar je poročal o svoji avdienci pri
kralju. Kakor smo že poročali, je dr. Ribar
referiral kralju najprej o programu nove-
ga zasedanja narodne skupščine. Nato je
na željo kralja natančno poročal o zagreb-
škem in somborskem kongresu. Prvemu
kongresu je prisostvoval on in drugi de-
mokratski voditelji in so videli, kakšni

so njegovi uspehi. Istotako je poročal
kralju o somborskem kongresu, kjer so se
vojvodinski radikalcji izjavili za politiko
Stojana Protića. Končno je dr. Ribar po-
ročal kralju o stališču posameznih klubov in
položaju v državi sploh. Izgleda, da je
bil kralj Aleksander s poročilom dr. Ri-
barja zadovoljen, ker so levičarji sklenili,
da za nobeno ceno ne odstopijo od stali-
šča, ki so ga zavzeli Davidović in njegovi
prijatelji, marveč da se mora izvesti od-
ločna akcija proti vsem tistim, ki delajo
proti sporazumu Srbov s Hrvati in Slo-
venci.

Na seji so bila prebrana tudi poročila
mnogih demokratskih organizacij, ki so se
vse izjavile za Davidovića in edinstvo
stranke. Samo dve organizaciji v Liki sta
se izjavili proti udeležbi Davidovića na za-
grebškem kongresu in se zavzeli za Pribi-
čevića. Končno so na seji razpravljali o re-
viziji ustave.

Radikali proti koaliciji?

Belgrad, 7. okt. (Izv.) Kljub sedanji
krizi in razdvojenemu mišljenju v radikal-
nem klubu so vsi radikalni poslanci zelo
disciplinirani in ne iznašajo notranjih spo-
rov v javnost. Na vsak način bi radi ostali
v vladi, bodisi v sedanji koaliciji, bodisi
v novi vladi Stojana Protića in Ljube Davi-
dovića. Svoje stališče bodo radikalcji ure-
dili na podlagi sklepov glavnega odbora
demokratske stranke, zato so sklicali sejo
radikalnega kluba še le na 13. oktobra, ne
pa na 10. oktobra, kakor se je prvotno
mislilo.

V vsakem slučaju bodo radikali za-
htevali od demokratov, da se sporazum
postavi na novo podlago in bodo morali
demokrati v najvažnejših vprašanjih po-
pustiti, ako želijo, da ostanejo z radikali
v vladi. Ljuba Jovanović še vedno na-
penja vse sile, da obdrži sedanjo koalici-
jo. Danes je imel zopet dolgo konferenco
s Pašićem. Izgleda pa, da tudi on izgublja
na terenu in ugledu, ker se vsi radikalni
poslanci iz notranje Srbije in prečanskih
krajev, ki so došli v Belgrad, odkrito iz-
javljajo proti njemu in njegovi politiki.

Odločna akcija zemljoradnikov.

Belgrad, 7. okt. (Izv.) Kakor smo že
sporočali, vlada na sinočnji seji ni ničesar
sklenila glede agrarne reforme v Dalma-
ciji. Zemljoradniški klub je čakal danes
popoldne do 5. ure na odgovor vlade. Ker
dotlej ni dobil nobenega odgovora, se je
sestal k seji, ki je trajala do 8. ure zvečer.
Časnikarjem je klub dal naslednje poročilo:
Predsednik vlade g. Pašić poslanskemu
klubu na predstavko od 5. t. m. v vpraša-
nju agrarnih razmer v Dalmaciji ni odgo-
voril do 5. popoldne, ko je potekel čas za
njegov odgovor. Radi tega je klub sklenil,
da gredo vsi člani kluba v Dalmacijo, kjer
se bodo na licu mesta podrobno ugotovila

nasilja in zlorabe oblasti napram dalma-
tinskim kmetom, katere zlorabe so nasto-
pile radi nezakonite in protustavne na-
redbe g. ministra notranjih del in mini-
stra za pravosodje od 4. septembra. V Dal-
macijo gre klub tudi za to, da nudi dalma-
tinskim kmetom vsako pomoč, ki jo more
v teh težkih časih nuditi. Vsi poslanci bodo
odpotovali v Dalmacijo v torek zvečer.
Zatem se je na seji razpravljalo tudi o tem,
da zapuste parlament. Zemljoradniški po-
slanci bodo v Splitu osnovali svoj stran-
karski svet in se bodo iz Splita pogajali z
vlado kakor Stjepan Radić iz Zagreba.

Položaj v orientu poostren.

Francija s Turki.

Pariz, 7. okt. (Izv.) General Harring-
ton je vznevoljen vsled zadržanja Frankli-
na Bouillona, ki preveč podpira turško
stališče. Bistvo položaja je v tem, da An-
glija noče zapustiti Čanaka, preden se ne
sklene definitivni mir. Kemal paša pa iz-
javlja, da začne takoj z ofenzivo, ako ne
dobi garancij, da bo Tracija v roku 1 me-
seca prešla v turško upravo. »Temps« pi-
še, da Angleži resnost položaja prei-
ravajo.

Rusija za Turčijo.

Pariz, 7. okt. (Izv.) Ruski zastopnik
v Angori je izjavil, da Rusija Turčiji na
razpolago vse potrebne transportne ladje
za prevoz turških čet v Tracijo in ji hoče
pomagati tudi z vojaško silo, če bi se po-
kazalo za potrebno.

Stališče Anglije.

London, 7. okt. (Izv.) Sinoči se je za-
gotavljalo, da je odpotoval Lord Curzon
v Pariz, da sporoči Poincareju, da morajo
zvezne države (Anglija, Francija in Itali-
ja) preskrbeti spoštovanje notj od 23. sep-
tembra, sicer je ves dogovor med imeno-

vanimi državami ničev in Angleška bi
imela zopet proste roke za akcijo v
orientu.

Sporazum v Parizu.

Pariz, 7. okt. (Izv.) Danes dopoldne
se je vršila konferenca, katere so se ude-
ležili Poincare, lord Curzon in Galli. Ob
11. uri je bil dosežen sporazum, da se kon-
ferenca v Mudaniji nadaljuje. Potrjuje se,
da bo Tracija en mesec po izpraznitvi od
strani Grkov izročena zopet Turčiji.

Pariz, 7. okt. (Izv.) Sporazum, ki je bil
dosežen na današnji konferenci pri Poin-
careju obsega sledeče točke: 1. Grško pre-
bivalstvo in grške čete morajo takoj iz-
prazniti Tracijo. 2. En mesec po tej iz-
praznitvi pridejo v Tracijo turški orožniki
in prevzamejo upravo turške oblasti. 3. Po
sklepu miru sme turška armada preko
morskih ožin v Tracijo.

Pariz, 7. okt. (Izv.) Lord Curzon je
dobil iz Londona poročilo, da je angleška
vlada odobrila sporazum, ki je bil dosežen
na današnji konferenci.

Pariz, 7. okt. (Izv.) Ministrski svet je
po poročilu Poincareja soglasno odobril

sporazum med Poincarejem, lordom Cur-
zonom in Gallijem.

Pariz, 7. okt. (Izv.) Francoski zastop-
niki v Mudaniji so zahtevali, da Tracijo
zasedejo francoske čete. Francozi bi po-
stavili svoje čete na postojanke ob Marici
tako, ko se umaknejo Grki.

Konferenca v Mudaniji se je zopet začela.

London, 7. okt. (Izv.) Konferenca v
Mudaniji se je zopet pričela. Zavezniki so
odklonili zahtevo po prostem prehodu ke-
malističnih čet preko morskih ožin v Tra-
cijo, dokler se ne sklene mir. Položaj je še
vedno napet.

Turki so zopet postali neodjenljivi?

Pariz, 7. okt. (Izv.) »Newyork He-
rald« poroča iz Carigrada: Izmet paša je v
Mudaniji zahteval, da zasedejo turške čete
Tracijo še pred orientsko konferenco. Za-
vezniški generali so to zahtevo odkloni-
li. Angleži so tudi izjavili, da ne bodo do-
volili nobenih koncesij več. Nato je Izmet
paša ponovil svojo zahtevo in stavil ulti-
mat, da zavezniki do pol 3. ure popoldne
precizno odgovorijo na njegovo zahtevo
glede Tracije. Nato je bila konferenca pre-
kinjena. Zavezniki generali so iz Carigra-
da brzojavno prosili Izmet pašo, naj svoj
rok podaljša do 6. ure zvečer.

Resen položaj v Italiji.

ITALIJA POD FAŠISTOVSKIM
TERORJEM.

Rim, 7. okt. (Izv.) Včeraj se je vršil
ministrski svet, ki se je bavil z vprašanjem
fašistovskega vpada v Trident. Facta je
izjavil, da se fašistom ne bo udal in da bo
sklical parlament, naj se izjavi o zahtevi
fašistov, da se ima zbornica razpustiti in
razpisati nove volitve. Nekateri ministri
so predlagali sklicanje dveh letnikov voj-
ske. Definitivni sklepi se še niso storili.
Facta je med drugim dolgo konferiral tudi
z don Sturzom, ki je zaradi fašistovskega
nasilja v novoosvojenih pokrajinah zelo
v skrbeh. Vsa Italija napeto pričakuje
izida te krize.

Nova češkoslovaška vlada.

Praga, 7. okt. (Izv.) Včeraj so se poz-
no v noč vršila posvetovanja o položaju,
ki je nastal vsled novih zahtev narodnih
socialistov. Včeraj dopoldne je bilo pri
Masaryku šest zastopnikov čeških socia-
listov, popoldne pa zastopniki koaliranih
meščanskih strank. Odločitev mora hitro
pasti, ker k temu sili na eni strani dr. Be-
neševo potovanje v Benetke, na drugi
strani pa potovanje predsednika Masary-
ka na Moravsko, ki je določeno za pri-
hodnji ponedeljek. Danes dopoldne so bili
zastopniki raznih meščanskih strank zo-
pet pri Masaryku. Tudi poslanec Švehla je
bil povabljen k Masaryku.

Praga, 7. okt. (Izv.) Narodni socialisti
bi dobili poštino in železniško ministrstvo.
S tem pa niso bili zadovoljni, češ da sta to
čisto strokovni ministrstvi brez politič-
nega vpliva. Dobili bi tudi ministrstvo za
prehano, ki pa je v likvidaciji. Doslej so
imeli narodni socialisti ministrstvo za jav-
na dela. To bi sedaj dobili socialni demo-
kratje, kar pa narodnim socialistom ni bilo
všeč. Čuje se, da so težave, ki so povzro-
čile krizo, odstranjene in da se bo poslan-
cu Švehli končno vendarle posrečilo, da
sestavi vlado.

Praga, 7. okt. (Izv.) Predsednik re-
publike dr. Masaryk je danes dopoldne
sprejel voditelje koalicijskih strank k raz-
govoru o sestavi nove vlade. Doseglo se je
popolno soglasje. Opoldne je bila sestav-
ljena nova vlada sledeče:

Predsedstvo: Švehla, agrarec;
narodna bramba: Udržal, agrarec;
notranje: Malypetr, agrarec;
kmetijstvo: dr. Hodža, agrarec — Slo-
vak;
zunanje: dr. Beneš, izven strank;
Slovaško: dr. Kalay, izven strank —
Slovak;
finance: dr. Rašin, narodni demokrat;
trgovina: Vlad. Novak, nar. demokrat;
justica: dr. Dolansky, ljudska stranka;
železnice: Striherny, nar. soc.;
pošta: Tučny, nar. soc.;

prehrana: dr. Franke, nar. soc.;
šolstvo: Bechyne, soc. dem.;
soc. skrstvo: Habrman, soc. dem.;
javna dela: Srba, soc. dem.;
ministrstvo za unifikacijo: Markovič,
soc. dem. — Slovaki.

Ob 3. uri popoldne je predsednik republike sprejel odstopivše ministre v poslovnih avdijenci, nakar so novi ministri storili obljubo v roke predsednika dr. Masaryka. Ob 5. uri se je nato vršila seja nove vlade. V vladi so zastopane vse stranke »petke«, kakor nazivljajo petorico koalicijskih strank. Nova vlada ima dva portfolja več kot prejšnja.

BENEŠ IN SCHANZER.

Praga, 7. okt. (Izv.) Českoslovaški zunanji minister danes zvečer odpotuje v Benetke, kjer se bo vršil iz Zeneve dogovorjeni sestanek z italijanskim zunanjim ministrom Schanzerjem.

NOVE DEVIZNE DOLOČBE NA ČESKO-SLOVAKEM.

Praga, 7. okt. (Izv.) Kakor poročajo praški večerni listi, bo nova naredba o deviznem prometu stopila v veljavo še-le 13. t. m.

LETINA NA ČESKOSLOVAKEM.

Praga, 7. okt. (Izv.) Letošnja letina je prav dobro kazala. Vsled neprestanega deževja se je pa letina silno poslabšala. Sladkorne pese in zelja bo dovolj. Krompir pa je prišel gniti, ker ga vsled dežja ne morejo kopati. Zato merodajni krogi resno mislijo na to, da začasno ukinejo izvoz.

Angleško-turški spor v ruski luči.

Položaj na vzhodu se je iznenada zopet poostiril. Konferenca v Mudaniji ne poteka, kakor bi bilo želeli. Angleži zavračajo zato krivdo na Turke, Turki na Angleže. Glede globljih motivov te diplomatske borbe nas dobro poučuje članek, ki ga je v moskovskih listih objavil znani ruski sovjetski politik Karel Radek. On piše:

Sedaj se nahajamo v trenutku, ko se uničuje oni del verzajske pogodbe, kateri se tiče vzhoda. Turška zmaga nad Grčijo pomeni poraz Anglije. Lloyd George je velik prijatelj grškega bogataša Basilija Zakharova, ki je poglaviti steber firme »Vickers & Armstrong« in denarni zalagatelj Grčije. Vsled tega prijateljstva je dobila Grčija za vojsko proti Turčiji od Anglije 4 milijone funtov sterlingov. To je zelo bolelo Francijo, ki odnekdaj podpira Venizela, kateri je mož firm »Creusot«, »Schneider« in »Unionbanke«. Boj med Konstantinom in Venizelom ni bil dejansko nič drugega nego boj med angleškim in francoskim kapitalom za nadvlado nad Grčijo in potem nje nad malo in prednjo Azijo. Danes je poražen od Turkov angleški kapitalizem. Vendar pa bi Anglija imela najmočnejšo oporo v rokah, ako bi mogla obdržati v svojih rokah, ako ne Carigrada, vsaj Čanak, ki je kot trdnjava skoro enakovreden Gibraltarju. Iz vsega tega je jasno razvidno, da se bo morala Turčija za Tracijo boriti proti sovražniku, ki je močnejši od Grčije in ji bo posest te na sebi malopomembne province skušal zagreniti s kakšno važno koncesijo.

Anglija je od nekdaj spretna v tem, da zna najeti druge, da se zanjo borijo. Zdaj skuša polkovnik Repington balkanskim državam dopovedati, da bi okupacija Tracije od strani Turkov škodovala inte-

Bolgarija zahteva avtonomijo Tracije.

Sofija, 7. okt. (Izv.) Bolgarska vlada je poslala Turčiji oficijelno noto, v kateri zahteva avtonomijo Tracije in izjavlja, da ne prizna nobene drugačne rešitve glede Tracije. Ta nota je napravila veliko senzacijo.

JUGOSLAVIJA PRIZNA NOVEGA GRŠKEGA KRALJA.

Belgrad, 7. okt. (Izv.) Vlada je včeraj obvestila našega poslanika v Atenah Balugdžića, naj napram novemu kralju Jurju II. zavzame isto stališče kakor zavezniški poslani. Zato se bo Balugdžić samo podpisal v dvorno knjigo, kakor so to storili drugi poslani.

MIR V TRIDENTU.

Trident, 7. okt. (Izv.) Ko se je povrnil zopet javni mir in red, je civilni generalni guverner zopet prevzel policijsko oblast, katero je doslej izvrševala vojaška oblast.

POMOČ AVSTRIJI.

Dunaj, 7. okt. (Izv.) Danes se je vršil ministrski svet, na katerem sta poročala zvezni kancler dr. Seipel in zunanji minister dr. Grünberger o ushih konferenci v Zenevi. Dr. Seipel je predložil tri protokole z vsemi prilogi. Ministrski svet je sklenil protokole predložiti narodnemu svetu v razpravo in odobrenje.

resom vseh narodov, ki prebivajo ob Črnem morju. Toda ob Črnem morju se nahajajo tudi Rusija, Ukrajina in Georgija in to je jako neprijetno za Anglijo. »Sovjetska Rusija se je sicer odpovedala imperialistični politiki, kakor so jo zasledovali carji. Kljub temu pa ima ona velik interes na tem, da se reši morskoozišsko vprašanje na način, da ne bodo trpeli škodde narod, ki bivajo ob Črnem morju. Ona ne bo priznala nobene rešitve, ki bi bila sklenjena brez nje.« Sicer pa je zelo malo verjetno, da bi se balkanske države Angliji odzvale, ker ni v njihovem interesu se zavzeti za Anglijo proti Rusiji; niti Romunija tega ne riskira.

Anglija, nadaljuje sovjetski politik, pa je še drugod ranljiva. V Egiptu je Lloyd George dal proglasiti neodvisno državo in je 27. februarja v angleški zbornici dejal, da imajo zdaj Egipčani na razpolago svobodo, da si ustvarijo življenje in zakon po svoji volji. Toda širšemu občinstvu še ni znano, kako ta svoboda v resnici izgleda. Voditelj egiptovskega osvobodilnega gibanja Zaglul-paša je zaprt na Gibraltarju. Novi egiptovski kralj je sluga Anglije. Drugi voditelji egiptovskega narodnega pokreta so dobili od angleškega vojaškega sodišča po 7 let ječe. Zato sloni nova »neodvisna« egiptovska država zgolj na bajonetih angleškega vojaštva ob sueškem prekopu, ne pa na volji ljudstva. Točno tak je položaj v Mezopotamiji. Tam so tudi postavili kralja po angleški milosti (Faisala) s tem, da so kupili glasove arabskih poglavarjev. Toda ti so se takoj izneverili, ko so čuli o novi ofenzivi Kemal-paše. Zdaj vlada tam general Cox, ki je vse Faisalove ministre zaprl, o kralju pa razglasil, da je »bolel na slepič«. Tudi tukaj se vzdržuje mir z bajoneti maloštevilnega kora.

Radek končuje:

»Kar označuje angleški položaj na vzhodu, je polom mirovnihih pogodb. Ta kos papirja je že ves preperel. Kadar se zgodi,

kakor se je sedaj zgodilo v slučaju Turčije, da organizirana sila ta papir popolnoma pretrga, tedaj začne dogodki prehitevati človeško voljo. Drugače gre delo počasi. V obeh slučajih pa je končni rezultat isti. Podiranje verzajskega miru se je pričelo in bo šlo naprej, ker je ni sile, ki bi to delo ustavila.«

Bližnja bodočnost pokaže, ali ima ruski politik prav. Na vsak način pa so njegove misli značilne za smer in duha ruske politike in se morajo od naše strani jako resno uvaževati.

Eno je gotovo, da se Angliji gre zdaj predvsem za Čanak, to je za stalno kontrolo nad ožninami. To morajo naši državniki imeti pred očmi, ako bi Anglija zopet skušala vabiti Jugoslavijo na kakšno ekspedicio v orientu. Anglija naj se zmeni s Turčijo sama: to je slejkoprej naše neomajno stališče. Zahtevati je le odločno varstva verskih in narodnih manjšin v novi turški državi.

V:

Belorusija.

III.

Kakor sem v prejšnjem članku omenil, je centrum beloruskega pokreta v Poljski Vilna, kjer se stekajo vse najvažnejše življenske sile iz celega ozemlja. Beloruski narodni komite v Vilni (Ostrobramska ul.) zbira okoli sebe vse sedanje politične stranke vseh smeri in je v tem smislu najvišja instanca v celem kraju. Edina skupina, ki ne spada sem, so takozvani »Alaksiukowcy«, ki se imenujejo »krajowcy«. Poljaki jih smatrajo za belorusko skupino, kar pa niso. Pristašev imajo malo, večinoma so to priseljeni Poljaki. Omenjeni Narodni komite je za sedanjo volilno kampanjo v poljski parlament sestavil enotno kandidatno listo in po zanesljivih vesteh reflektira na 9 do 12 poslancev. Oficijelni organ njegov je »Bielaruski Zvon«. Pred njim je bil organ »Bielaruskija Wiedamastie«, katerega je poljska vlada zaradi »državi nevarnih« in »prevratnih« člankov ustavila. Iz istih vzrokov je ustavila še dva lista »Naša Dumka« in pa »Bielaruskaja Dumka«. V Narodnem komiteju so zastopane štiri smeri. Po historičnem nastanku datirajo vse iz leta 1917. (ruska revolucija).

Prva taka stranka so socialni revolucionarji. To je preostanek tistih političnih delavcev, ki je povzročil revolucijo v Rusiji 1917. leta. Vodi jih sodnik dr. Prokulevič. Je dosti zmerna skupina. Poslancev v poljskem parlamentu dosedaj nimajo. Po moči pristašev je na tretjem mestu.

Druga taka, ampak bolj kompaktna skupina so socialni demokrati, ki imajo lastno vrhovno vodstvo, imenovano »Bielaruskaja soc. hrudada«. Dosedaj je bila po moči pristašev na prvem mestu. Največ privržencev ima med delavstvom, med kmeti nič. Za narodno probujenje je storila jako veliko. Izdaja knjige in brošure v beloruskem jeziku. Vodstvo tvorijo izraziti inteligenti, ki so stali ob zibelki narodnega prepoveda.

Tretja in sedaj najsilnejša skupina je krščanska demokracija. Ima sedaj v rokah »Narodni komite«. Za seboj ima kmečko ljudstvo in tudi delavstvo že prehaja v njene vrste. Med svoje voditelje šteje najodličnejše može, skoro vsi so katoliški duhovniki. Središče gibanja je Vilna. Ima svoj organ »Krynica«, ki je izhajal v letih 17-18 v Petrogradu, sedaj pa izhaja v Vilni. Glavni voditelj je tudi

Velik shod

Slov. Ljudske Stranke

se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. ob pol 8. uri zjutraj

v Šmartnem pri Litlji.

Govoril bo strankin načelnik, poslanec

DR. ANTON KOROŠEC.

Somišljeniki s Posavja, litijskega glavarstva in okolice, vsi na shod!

prvi delavec na narodnem polju, literarno eden najboljših. Ta skupina ima močno zaslonbo tudi v dijaštvu. Podpira izdajanje domačih knjig in brošur. Proti njej je naperjena najostrejša borba poljske vlade.

Cetrta skupina so socialisti-deralisti. So najmanjša skupina. Med narodom nimajo skoro nobene zaslonbe. Tvorijo jo nekateri profesorji in učitelji. Je bolj katederskega značaja. Voditelj je znani publicist Krečewski, kateremu poljska vlada nikakor ne more do živega.

Dijaštvo je organizirano v ekonomski organizaciji »bielaruski stud-sajuz«, ki pa goji tudi narodno zavest in podpira pokret. Najboljši delavci so ravno iz vrst dijaštva v tu- in inozemstvu.

Gospodarsko so Belorusi organizirani v »bielaruskim žalanskim sajuz«, katerega je leta 1920 ustanovil agronom Treščenko. Ker je ta pred tremi meseci vsled vladnih persekucij umrl, gospodarska organizacija nekako propada.

O članih vlade beloruske ljudske republike bi bilo še omeniti, da žive kot emigranti na Litvi in Kovnem. O globoki avtoriteti, ki jo uživa Narodni komite med narodom, omenjam le, da se na njegov poziv ni narod udeležil volitev v »sejm« »Litwy srodkowej«. Zato niti komite niti narod ni odgovoren za sklep tega »sejma«, v katerem so bili samo poslanci voljeni od poljskih priseljencev in kateri so kot taki brez udeležbe beloruskega naroda sklenili spojitev »Litwy srodkowej« ali kakor se drugače imenuje »Wilenszczyzna«, s poljsko državo.

V šolskih zadevah odločuje »Centralnaja Bielaruskaja szkolnaja rada« v Vilni, ki je tudi najvišja šolska inštanca narodnega šolstva. V oskrbi ima jako veliko ljudskih šol in nekaj srednjih šol. Sredstva zajema iz narodovega zaklada, ki ga narod prostovoljno zлага.

Omembe vredne so še druge kulturne prosvetne organizacije v Vilni, kakor n. pr. »Bielaruski muzykalna-dramatyčni kružok«, ki je že jako veliko dela dovršil na tem polju in pa »Bielaruskaje wydawiecka« je tawarystwa«, ki ima za cilj in nalogo zbiranje sredstev za izdajo šolskih knjig v prvi vrsti in potem cele beloruske literature. Ima svojo knjižarno v Vilni, katere ima v zalogi vsa dela o beloruskem pokretu in jeziku, ki so izšla doma ali pa v tujini.

V dobi, ko na vseh koncih in krajih širnega sveta sklenjene mirovne pogodbe, brez soudeležbe naroda, doživljajo popoln fiasko, naj služijo te skromne vrstice v informativne svrhe jugoslovanskim narodom.

Jutri zvečer koncert »Ljubljane« v Unlonu.

— Moj Bog, kako je lepa, Silvester! Kako ji je lahko žal, če ne pride pogledati.

— Prišla bo, prišla, prijatelj, samo mene ne bo več tu.

— Ti greš?

— Pušcam te na preži: bodi potrpežljiv in glej, da mi danes zvečer ne pozabiš sporočiti novic.

— Ne boj se!

Lampron odhaja.

Risba je približno v sredi med obema vhodoma do slikarskih soban, ki sta opremljena z zavesami. Naslonim se na podboj desnih vrat in čakam. Na levo mi je prava puščava. Komaj če se od časa do časa izgubi v ta oddelek obiskovavec, pa še ta navadno le na oddih ali zato, da pogleda čez ograjo doli na množico, ki se drenja okoli kipov.

Na desnici pa prihaja in odhaja tok peštr množice, med katero z lahkoto spoznaš ljudi z dežele po njih očitnem prizadevanju, da bi se kar najbolj dostojno obnašali. Trudne stare mamice in zastopli očetje so preplavili vse klopice, sedaj se ozirajo obupno na dolge stene. Med tem pa se sučejo okoli njih legije Parižank, lahkonogih in neumornih kot pri plesu, ki se čutijo popolnoma varne na svojih visokih petah. Enako pozornost obračajo na slike kakor na svojo sloko postavijo in ženske toalete.

O čuvarji, mirni ljudje, ki stražite pri tem vrtincu, če neprestano valovanje ljudskih množic ni še ubilo v vas čuta za vsak-

Packa.

20

Francoski napisal René Bazin — Poslovenil A. B.

Odideva peš, dan je jasen in topel. Vse je zmagaj. Kdo bi mogel ostati doma na dan prvega maja. Iz vseh sosednjih ulic se belé otroški kožuščki v smeri proti Tuilerijam. Lampron je zelo zgovoren. Zadovoljen je z razstavo in z načrtom, zadevajočim gospodično Jeanno.

— Gotovo je izvedela, Fabien, in morejiti se je že sprijaznila s to mislijo, kaj veš?

— Le norčuj se, hudomušnež! Da, gospod, prav lahko je mogoče, da je bila tam pred nama. Cel čas mi je nekaj pravilo te dni, da bo tako.

— Beži no!

— Stokrat sem si jo mislil, kako stopa po stopnicah Industrijske palače ob svojem očetu. Midva sva spodaj, Silvester, pomešana mej množico. Njen krasni in nežni profil se odraža na tkaninah Gobelinov, ki ji tvorijo rožnat okvir; rekel bi, da je devica iz davnih časov oživela in stopila z visoke tapete.

Gospoda, pravi Lampron in se obrne okroginkrog z značilno gesto, kakor da hoče govoriti, predstavljam vam morebitnega naslednika gospoda Mouillarda, notarja v Buržu: nenavaden talent za dobičkonosne pravde!

Približala sva se. Od vseh strani se

stekajo potoki proti Razstavi, gospe v svetlih oblekah, gospodje v suknjicah, z eno roko v žepu in s palico ob ušesih, kar pomeni: bogat, še vedno vesel in lepo vreme. S težavo se prerijeja pri vrtečih se vratih do notranjščine.

Spodnji s peskom posuti vrt prehodi-va hitro. Tu vlada kiparstvo. Množica starih božanstev v različnem položaju oklepa s svojo bajeslovno krono moderne kipe, ki so razvrščeni ob srednjem hodniku. Le naprej, sem naju ne vleče srce. Mimogrede pozdraviva ranjenega Galca, malo vpoštovanega pradedu, in zavijeva na stopnišče... Jeanne ni pred nama.

Glej, že sva v prvi sobani s slikami. Silvester kar žari od veselja. Sedaj je doma.

— Urno, Silvester, kje je risba? Beživa tja!

Toda on me potegne s seboj. Pregledava več soban.

Ali ste že opazili, kako upijanijo barve laika, ko vstopi v razstavo? Toliko žarkov zadene naenkrat v oko, toliko misli se rodi in podi po glavi, da se oči utrudijo in glava zmeša. Duh bega okoli kot metuljček po livadi, kjer je cvet pri cvetu. Šumeča in nemirna množica povečuje raztresenost, odnaša s seboj pozornost, opozarjajoč jo sedaj na okvir, sedaj na znano ime, sedaj na nenavadno velikost platna ali karsibodi: rumeno ozadje, ducat obsešencev in prav-toliko krokarjev, predzgodovinski starec, strašan lovec, ves nag in oborožen s svin-

čeno palico. Obrneš se in nanovo se začne borba mej očesom, ki ga privlačuje sto reči, in med duhom, ki bi rad videl eno samo.

Pri Lampronu te nevarnosti ni. Z enim pogledom premeri dvorano. Ima oči loveca, ki si na prvi pogled izbere žrtev v tropi jerebic. Nikdar ne okleva: Tja morava iti, pojdi; in greva. Postavi se pokonci pred platnom, obe roki sta mu v žepu površnika, brada mu uide za ovratnik; ničesar ne reče, toda zadovoljstvo se mu bere na obrazu; utiskuje si misel, ki jo je poklical iz daljave; primerja novo delo slikarjevo s kakim starejšim, ki se ga spominja. Vsa duša uživa umotvor. In kadar je mnenja, da sem se v vse poglobil in vse razumel, izreče z eno besedo, ki pa zadene vedno v črno, svojo sodbo, končno dognanje dolge vrste misli, ki ji moram pritrčiti, ker sem se navadil gledati kot on.

Tako se ustavi pred »Mučenjem sv. Dijoniza«, ki ga je naslikal Bonnat, pred obema Bougueraufevima »Adoracijama«, Bernierjevo pokrajino in še drugimi ter pred portreti.

Končno zapustiva dvorano slik.

Na odprtem hodniku, ki tvori notranjo steno tega ogromnega četverokota in obdaja dvorišče, spe zapuščeni akvareli, bakrorezi in risbe. Lampron hiti naravnost k svojim delom. Jaz bi jim priznal častno medaljo: moški portret, bakrorez, ki predstavlja Devico, doječo Jezusa iz kvadratnega salona v Luvru in risba z...

Politične novice.

Demokratski volivni lim. Ker se demokratska buržoazija jasno zaveda, da bo pri ljubljanskih občinskih volitvah propadla, se je gospod minister in vodja bančnega sindikata trboveljske družbe dr. Gregor Žerjav dal od »Jutra« intervjuvati, da se pred občinstvom, v prvi vrsti pa pred uradništvom, pobaha, kako da je on s svojo socialno politiko dosegel, da je padla draginja. Ne vemo, kateri duševni revček mu bo verjel, morebiti se najde še kateri... Če je cena dveh ali trem produktom za eno ali dve kroni padla, ni to zasluga Žerjavove socialne politike niti njegovega najnovejšega, v smrtnih izdihljajih režima javljajočega se »protikapitalističnega« kurza, ampak naravni učinek dvigovanja vrednosti naše valute, za kar se imamo, kakor trdijo strokovnjaki, zahvaliti ne ministru za socialno politiko, ampak pomočniku finančnega ministra g. Plavšiču. Sicer pa padec cen ni niti oddaleč v razmerju z njihovim fenomenalnim dviganjem pod Pribečević-Zerjavovo »socialnopolitično« ro. G. dr. Žerjav menda misli, da se bo posrečilo zvišanje uradniških plač in draginskih doklad preprečiti z bajeslovnimi obljubami o padanju cen čevljev in manufakture, katero on obljublja tik — pred volitvami v občinski svet ljubljanski. Cene bodo morebiti res za nekaj kronic padle, ampak gospod dr. Žerjav bo na tem tako nedolžen kakor novorojeno dete. On bi rad samo gg. uradnikom dopovedal, kako napačno bi storili, če puste pasti tak blagodejni režim kakor je bil njegov, tako da bo po njegovem padcu vsak slovenski konsument svoje nove čevlje nosil z zavestjo sramotnega kesa, da je pomagal vreči vlado, ki je znižala cene usnju. Kar pa se tiče 15 vagonov masti, ki jo je gospod minister za socialno politiko dobil od neke firme v dar za uradnike, prinaša »Trgovinski glasnik« od 3. t. m. jako zanimiva namigavanja, o katerih bomo najbrže kmalu kaj natančnejšega izvedeli, tako da se nam zopet obeta »mastna« afeta...

Ljubljanske občinske volitve. Stari JDS se vežejo z NSS. Tej zvezi bi se radi pridružili tudi mladi JDSarji. V »Jutru« se slišijo mile strune za skupno sodelovanje. Tudi sestanke sklicujejo za tak skupni nastop. »Slovenski Narod« to prizadevanje odklanja. Včerajšnja »Jugoslavija«, glasilo NSS, pa piše: »Danes zvečer se vrši konferenca somišljenikov JDS, na kateri se bo med drugim po poročilu »Slov. Naroda« razpravljalo tudi o apelu na Triljer-Ravniharjevo skupino in na narodne socialiste za skupno delovanje pri občinskih volitvah. »Slovenski Narod« pripominja k temu poročilu: »Zdi se nam, da tudi ta zbor ne bo našel ključa za rešitev iz krize.« Kar se »Slov. Naroda« le zdi, smo mi zatrdno prepričani. Vsaj za narodne socialiste! Popolnoma izključeno je, da bi narodni socialisti stopili v stik z oficioalno JDS. Za narodne socialiste eventuelno paktiranje z JDS sploh ni razmišljanja vredno. Zakaj, bo pač vsakomur znano. — NSS z dr. Ravniharjem vred tedaj ne pojde skupaj z Žerjavovci. Kaj pa, če Žerjavovci pojdejo z NSS? Ali ne bo to hudo — za oboje?

Kaj je oficioalna JDS? Narodni socialisti so se menda odločili, da nastopijo pri prihodnjih volitvah skupno z dr. Triljerjem in dr. Ravniharjem. Obenem pa skrajno srditi izjavljajo, da ne pojdejo skupaj z oficioalno JDS. Nam se zdi, da je tako zatrjevanje odveč, ker JDS je samo ena, kaj pa je oficioalna JDS, to se bo pa šele pokazalo, ko se razčisti spor med Davidovičem in Pribečevićem. Pri nas je razlika ta, da je dr. Ravnihar za Davidoviča, Žerjav pa za Pribečevića. Davidović in Pribečević pa sta oba voditelja oficioalne JDS. Pa to najbrže ve tudi NSS.

Svetovni mirovni kongres. Amsterdam, koliko bedarij morate preslišati! Tekom četrte ure sem se jih nalezal par ducatov.

Naenkrat drobni koraki na galeriji; dvoje dekletec je vstopilo: prav gotovo dvoje sestrice, ker imata enako črne oči, enako rožnato obleko in enaka bela peresa na klobočku. Obotavljaje stegujeta vratove kakor dvoje srnic na robu preseke. Zdi se razočarani nad nepričakovano dolžino galerije. Spogledata se in si nekaj pošepetata, nato se ena zasmee in druga za njo. Obrneta si hrbte in ena kot druga začeta pregledovati risbe. To površno pregledovanje gotovo nima svojega namena v uživanju umetnosti: iščeta nekaj in mislim, da je to mogoče Jeannin portret. In zares se ona, ki se približuje meni, naenkrat ustavi, potakne s prstom na steno in vzkligne. Druga stee k njej, obe zaploskata.

— Bravo, bravo!

In že sta odšli, že sta izginili pri vratih tam doli.

Ni mi težko uganiti, po kaj sta odšli. Tresem se kot šiba na vodi in se skrivam za zaveso.

Za minuto so zopet tu, pa ne v dveh, ampak v treh, in pa tretja je Jeanna, ki jo iščeta za obe roki.

(Dalia)

damska mednarodna strokovna zveza, ki zastopa 20 milijonov članov, je sklenila sklicati svetovni kongres za mir, ki naj zboruje od 10. t. m. do 15. decembra t. l.

Tajnosti protidraginjske akcije ministra za socialno politiko.

Kot poroča Trgovski glasnik št. 224 z dne 4. t. m., hoče neka zagrebška izvozna družba prašičev z raznimi dokumenti državi dokazati, da je pred izdajanjem nove izvozne carine na prašiče, ki znaša sedaj 56 kron na kilogram, sklenila z inozemstvom pogodbo za dobavo 28.000 komadov prašičev, katere hoče sedaj izvoziti po stari izvozni carini, to je 2.40 K za kg zaklane teže.

Razlika v izvozni carini bi iznašala v tem slučaju ca K 200.000.0000 v škodo države.

Tvrdka, ki hoče to kupčijo v državno škodo izvesti, v celem zadnjem polletju ni izvozila 28.000 komadov, ker enkratni sklepi največjih izvoznih čarjev niso znašali preko 2000 komadov, kaj šele 28.000 komadov. Država vendar ni zvišala izvozne carine na prašiče na tako velikansko postavko od K 2.40 na K 56 samo zato, da odda ves izvoz prašičev kot nekaj monopol eni sami trdki, ki naj izvozi to velikansko število mesto po K 56 za kg po K 2.40 za kg. Sklep teh 28.000 komadov se glasi za izvoz v Nemčijo, kjer je bila cena začetkom septembra izpod Mk 400 in je v tistem času stalo Mk 100 komaj 5 Din, pri nas pa je bila cena debelih svinj ca 24 Din za kg poleg izvozne carine Din 7 za kg živega blaga in Din 0.60 za kg zaklane teže. Kako se je mogla obvezati ta družba za tako velikanski izvoz, ki bi ji vrnil po takratnih cenah v Nemčiji samo polovico nakupne cene, nam je nerazumljivo.

Baje se te svinje že z največjo naglico izvažajo preko Maribora.

Naš kmet trpi vsled velikanskih davkov napram državi vsak dan bolj. Radi silnega zvišanja carine, mu je vsaka prodaja prašičev po sicer ugodni ceni nemogoča. Sezija za prodajo prašičev se je pričela, trgovina z njimi in zaslužek sta pa nemogoča in to na račun ene same tvrdke, ki sme izvažati po stari carinski postavki — Bog ve pod katero zaščito.

O zadevi, katera se spravlja v zvezo z obljubljenimi 15 vagoni odnosno za Slovenijo 5 vagoni masti za polovično tržno ceno na korist uradništva, pa poroča Trgovski Glasnik: »Dobro poučena belgrajska »Pravda« prinaša v številki od 2. t. m. vest, da bo g. Žerjav zahteval, da vsak izvoznik živine ali drugih predmetov, ki služijo kot namirnice, odstopi državi gotovo količino za 50 odstotkov cenejše, kakor je tržna cena, kakor se je to naredilo z izvozniki za svinje in mast. Istočasno bo komite odločil, da se na ta način pridoblenih 15 vagonov masti odstopi aprovizacijam in uradniškim zadrugam. K temu ugotavljam samo to, da je po tej pripombi »Pravde« g. Žerjav uspel, da dobi za dar 15 vagonov masti v vrednosti okoli 5 milijonov dinarjev. Taki veliki darovi so neobičajen pojav v naših dragih časih in mi se nadamo, da nam bo ministrstvo za socialno politiko čimprej odkrilo tega velikodušnega darovalca in vzroke, ki so ga k temu plemenitemu koraku napotili. Kar se nas tiče, smo uverjeni, da za tem tiči velika afeta, katero treba v interesu državne morale i oškodovanih kmetov čimprej razjasniti.

Dnevne novice.

Osebna vest. Za pomočnika ministra za socialno politiko je imenovan gosp. Janko Jovan.

Naučno potovanje slovenskih trgovskih akademikov v Nemčijo. Danes se odpelje 20 trgovskih akademikov iz Ljubljane v južno Nemčijo. Ogledajo si vsa važnejša nemška trgovska mesta, zlasti pa mednarodni velesej v Frankfurtu.

Izseljevanje v Zedinjene države ameriške. Kakor v prejšnjem letu, je vlada Zedinjenih držav ameriških dovolila tudi za leto 1922/23 priselitev le omejenega števila oseb. Za Jugoslavijo znaša to število 6406 oseb, od katerih je določenih za Slovenijo 700. Ker je to število po že izdanih izseljenjskih potnih listih izčrpano, se do konca junija 1923 ostale in nove prošnje za take potne liste ne morejo več upoštevati. Navedena omejitev priselitev v Zedinjene države ameriške pa ne velja 1. za državne uradnike, 2. za izseljenike, ki potujejo le sk ozi Zedinjene države ameriške, 3. za turiste in trgovce, ki potujejo po trgovskih poslih, 4. za izseljence pod 18 let starosti, katerih stariši so državljani Zedinjenih držav ameriških, 5. za izseljence, ki so prišli iz Zedinjenih držav ameriških in se tjakaj vračajo v roku šestih mesecev, računajoč ta rok od dne, ko so zapustili ozemlje Zedinjenih držav ameriških, do dne, ko zopet stopijo nanj, 6. za izseljence, ki so intelektualni delavci. Izseljevanje v druge prekoceanske države je neomejeno.

Prosvetno društvo na Raki vabi na slovesno ustanovitev orlovskega odseka v nedeljo dne 15. oktobra t. l. — Spored: 1. Točno ob eni sprejem gostov. 2. Litanijske. 3. Govor predsednika O. P. dr. Basaja. 4. Telovadni nastop. 5. Prosta zabava. Sodeluje orlovska godba iz St. Jerneja. Vstopnina: Sedeži po 3 Din, stojišča po 2 Din. — Bog živi!

Strele je ubila dne 5. oktobra ob pol peti uri popoldne dva šolarja z Rupe pri Kranju, ko sta šla iz šole na Primskovem, namreč šestletnega Lojzeta Zupana in osemletnega Lojzeta Fajfarja. Tretjega dekca, šestletnega Lojzeta Sitarja, je pa strela močno oplazila, pa so ga rešili.

Smrtna nesreča na dravljem kolodvoru. Ko je včeraj ob pol 1. pop. premikač Arhar iz Zapuž hotel pripeti neki voz k drugemu, je prišel k nesreči med odbijače, ki so mu strli prsni koš, da je ostal na mestu mrtev. Mrtvega so pronesli na njegov dom v Zapuže.

V osmrtnico po pok. Marjani Seljak se je vrinilo včeraj nekaj ne ljubih pomot. Poleg napake v naslovni vrsti se mora mesto Marko glasiti pravilno M a k s in kot četrta hči navesti ime gospe Antonije Grošelj.

Sociološki kongres na Dunaju. Na Dunaju se te dni vrši mednarodni sociološki kongres, ki je sprejel sklep, da naj se ustanovi mednarodni clearinški centum ali pa svetovna banka z mednarodno pomožno veljavo. V drugi resoluciji se je kongres izrekel za razširjenje demokracije, referendum po švicarskem zgledu, odpravo vseh prepavic in pospeševanje državljanske zavesti kot sredstva za preprečene revolucije.

Südmarka pod Hindenburgovim pokroviteljstvom. Ob priliki Hindenburgove 75 letnice je Südmarka na Štajerskem uvedla posebno akcijo za podpisovanje ustanovnin z najmanjšim zneskom 10.000 kron. Podpisne pole se pošljejo Hindenburgu, denar pa porabi za Hindenburgovo obmejno šolo v Soboti (v golovških planinah). Dosedaj je podpisanih 5 milijonov kron.

Enotni uradniški naslov v Avstriji. Avstrijski justični minister je odredil, da velja zaenkrat za vse državne uslužbenke skupni naslov »zvezni uradnik« — »Bundesbeamter«; dosedajni naslovi »uradni sluga«, »poduradnik« ali »uradnik brez čina« odpadejo.

Zagorje ob Savi. V nedeljo, 8. oktobra priredi Slov. kat. izobraževalno društvo v Zagorju zanimivo predavanje s skioptičnimi slikami »Orlovski tabo v Brnu«. Predavanje bo pojasnjevalo čez 60. večinoma barvanih slik. Pred našimi očmi se bodo obnovili veličastni sprevodi naraščanja, Orlov in narodnih noš, kakor tudi prireditve na telovadišču. Poleg tega bomo napravili tudi nekaj sprehodov, na pr. v Prago, Mačoho itd. Začetek ob pol 4. — Ujjudno vabimo.

Skrčenje uradnih ur pri poštah v Sloveniji. Zaradi težav pri nabavi kuriva in razsvetljave se skrajši v zimski dobi 1922-23, t. j. od 16. oktobra 1922 do 31. marca 1923 uradne ure pri poštah uradih z brzojavom in telefonom na 6 oziroma 5 ur, pri manjših uradih pa na 4 ure. Uradne ure pri ljubljanski in mariborski glavni in kolodvorski pošti, pri poštah uradih v Celju, Ptuj, Novem mestu, Kranju, Zidanem mostu, Trzinu, Gorenji Radgoni, Črni pri Prevaljah, Hrastniku, Jesenicah na Gor., Mežici, Prevaljah in Trbovljah 1 in 2 ostanejo neizpremenjene. Uradne ure ob nedeljah in praznikih se ne izpremenijo. Iz pregleda, ki je razobesen na vsakem poštnem uradu, so razvidne uradne ure dotičnega urada.

Imenovanje v državni službi. Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo oficijantini Kristino Andresovo v Novem mestu in Pavlo Eršenovo v Ljubljani za sodni kancelistini v 11. činovnem razredu preko sistimiziranega stanja in brez določenega službenega mesta.

Telefonski imenik za Slovenijo. Direkcija pošte in telegrafa je izdala novi »Imenik telefonskih naročnikov in telefonskih uradov v Sloveniji« ter ga odda interesentom proti plačilu nabavnih stroškov, t. j. 7 Din za izvod. V Ljubljani in Mariboru ga prodajata tamošnji glavni pošti. Nadalje ga prodajajo pošte Bled, Celje, Kranj, Ljutomer, Murska Sobota, Ptuj in Trzin. Interesenti v drugih krajih naj naroče imenik naravnost pri ekonomatu direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani.

Otvoritev telefonske centralne za javno govorilnico v Radečah pri Zidanem mostu. Pri pošti in telegrafu Radeče pri Zid. mostu je bila dne 18. septembra t. l. otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo.

Državna borza dela. Pri vseh podružnicah »Državne borze dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 10. do 16. septembra 1922 dela 255 moških in 105 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 160 moških in 115 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 224. Promet od 1. januarja do 16. septembra 1922 izkazuje 25.329 strank in sicer 11.500 delodajalcev in 14.334 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 8.419. Dela iščejo: ključavničarji, kovači, mizarji, krojači, šivilje, čevljarji, peki, mlinarji, mesarji, natakarice, natakarji, tkalci, kočijaži, šoferji, majarji, vinčarji, dinarji, dinarice, tov. delavci, delavke, pisarn. moči, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejmejo: rudarji, kleparji, elektromonterji, mizarji, kosci, zidarji, mlinarji, poslovođa za žago in skladišče, livarji, pleskarji, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Vprašanje državljanske pripadnosti poročenih žensk. V parlamentih zapadnih držav je v zadnjem času na dnevnem redu vprašanje o državnem pripadništvu poročenih žensk. Gre za to, da sme poročena žena obdržati svoje lastno državljanstvo. Na Francoskem je bil tozadeven zakon že sprejet z omejitvijo, da velja to le za Francozino, ki se poroči z inozemcem, ne pa za inozemko, ki se poroči s Francozom. Podoben — le manj tesnograden zakonski načrt je predložen tudi angleškemu in nemškemu parlamentu.

Brezžična telegrafija in telefonija za širšo javnost. — Na Češkem. Čehoslovaško ministrstvo je opozorilo javnost, da se bodo zgradile državne sprejemne postaje brez žic ter je pozvalo javnost, naj se prijavi, kdor se za to zanima. Ker so Čehi jako napredni, se je priglasilo veliko število abonentov. Te dni so bili poslani poštni uradniki na Francosko, Angleško in v Belgijo, da bodo tam proučili brezžično telegrafijo in telefonijo. — Tako se trudi čehoslovaška vlada, da izpolni poštno službo ter znižuje poštne pristojbine, žal, da v Jugoslaviji nimamo tako modrih ministrov kakor Čehi. Pri nas so vedno višje tarife, pa zmiraj slabše poštne zveze. Zalostno!

Nova palača za mednarodni urad dela. Proječna komisija Društva narodov je sklenila, da na tretji skupščini Društva narodov poda predlog za zgradbo nove palače za Mednarodni urad dela, v katero svrhu naj skupščina dovolji 8 milijone zlatih frankov. Palača se zgradi na obali Lemonskega jezera na zemljišču, ki ga je Svica v to svrhu ponudila brezplačno in ki je vreden 1.200.000 frankov. Mednarodni urad za delo je izvršilni organ Mednarodne organizacije dela, ki tvori sestavni del Lige narodov.

Gospodarstvo.

Manifestacija za železnico Kočevje—Brod.

V nedeljo 1. oktobra se je vršila v Brodu ob Kolpi velika manifestacija za železnico Kočevje—Brod. Na zborovanju je bilo tudi mnogo odličnih zastopnikov iz oddaljenih krajev Slovenije kakor Hrvatske. Shodu je predsedoval posl. Skulj, katerega izvajanja so navzoči burno odobraval. Zlasti je povdarjal, da je kočevski okraj silno reven, dasi je okraj izredno bogat na naravnih zakladih, gozdovih, rudah itd., ker ni železnice.

Mi smo objavili strokovne članke o tej proggi kakor o drugih, za katere so se drugi strokovnjaki in interesenti zavzemali, tako da si je vsak čitatelj mogel ustvariti svojo sodbo, kolikor je to sploh mogoče. Radi tega ne objavljamo več nobenih tozadevnih agitacijskih člankov, ker naj zadevo rešijo strokovnjaki, katera zveza z morjem najbolj odgovarja razmeram in potrebam ljudstva. V informacijo javnosti sledi na tem manifestacijskem zborovanju sprejete

resolucije:

Slovinci in Hrvatje vseh stanov in poklicev, ob zastopstvu industrijskega, poljedelskega in ostalega delovnega ljudstva od Ljubljane pa do Hrvatskega Primorja, zbrani dne 1. oktobra 1922 na manifestacijskem zborovanju v Brodu na Kolpi v veličastni množici,

1. pošiljajo Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru iskrene izraze neomajne vdanosti in zvestobe;

2. obžalujejo, da se je tako važno vprašanje, kot je zveza Slovenije z morjem, uzakoniло brez predložitve vsestranskih in objektivnih strokovnih preiskovanj in ugotovitev ter preko gospodarskih organizacij in interesentov in se je to eminentno gospodarsko in življenjsko vprašanje Slovenije rešilo površno na ultimatum ene politične stranke, na način, ki ustvarja resno nevarnost, da se težko prislужeni novci davkoplačevalcev zabijejo v mrtno podjetje.

Zbor opozarja vlado in poslance, da tvori najkrajšo in po izreku objektivnih strokovnjakov tudi najboljšo zvezo Slovenije ter njega sreča Ljubljane z morjem projekt žez Kočevje na Brod—Moravice in ne na Vrbovsko.

Radi tega zbor soglasno zahteva, da se oba projekta strokovno in objektivno preiščeta ter da se na podlagi splošnih gospodarskih, ne pa po enostransko političnih vidikih ugotovi definitivna zveza Slovenije z morjem ter da v ta namen letos doneseni tozadevni zakon revidira v korist ljudstva in države.

3. Zbor soglasno obžaluje, da vlada pokrajnam ob Gorenji Kolpi tako Slovenije kakor Hrvatske ne posveča tiste gospodarske in prometne pozornosti, kakor je ti kraji po svojih naravnih zakladih, vodnih silah ter industrijski in trgovski vrlor nadarjenemu ljudstvu zaslužilo, vsled česar dobesedno gnijejo milijarde vrednosti lesa po njihovih gozdovih, vodne energije in podzemni zakladi na rudah in premogu pa spe neizkoriščani, dočim ljudstvo strada. Zbor soglasno poziva vlado in poslance, da posvetijo tem krajem tako v interesu države kakor ljudstva potrebno pozornost, zlasti da se ti naravno bogati kraji zvežejo po železnici s svetom.

4. Zbor se toplo spominja vseh onih mož, ki so z osebnimi žrtvami omogočili, da se je železniški projekt Kočevje—Brod—Moravice vzmno iztrasiral, ter se jim vsem, zlasti pa akcijskemu odboru iskreno zahvaljuje.

Odposlane brzojavke se glase:

1. Njegovu Veličanstvu kralj Aleksander, Beograd. Slovenci in Hrvatje iz krajev od Kočevja do Sušaka in od Loškega poloka preko Cebra do Broda—Moravice in iz Ljubljane, po številu preko tri tisoč mož, zbrani na manifestacijskem zborovanju v Brodu ob Kolpi, za zgradbo železniške proge Kočevje—Brod—Moravice, pošiljajo Vašemu Veličanstvu izraze neomajne vdanosti in zvestobe s prošnjo, da blagovolite ob priliki zopetnega poseta Slovenije obiskati tudi te naše kraje.

Predsednik Skulj, narodni poslanec.

2. Predsedstvu vlade, v roke Nikole Pašića, Beograd. Slovenci in Hrvatje, zbrani na manifestacijskem zborovanju v Brodu ob Kolpi, se izrekajo soglasno za zgradbo železnice Kočevje—Brod—Moravice kot najboljšo zvezo Slovenije z morjem na podlagi objektivno izvršenih projektov ter označu-

jejo projektirano zvezo Kočevje—Vrbovsko kot lokalno železnico, ki bi potrebne koristi za splošnost, izrekajo se za revizijo tozadavnega zakona. Predsednik poslanec Skulj.

3. Minister saobraćaja Andrija Stanič, Beograd. Slovenci in Hrvatje, po številu preko 3000 mož volivcev iz vseh občin od Kočevja do Sušaka in Sotice, Loškega potoka preko Čabra do Broda Moravice in drugih, ter gospodarskih ter trgovskih organizacij iz Ljubljane, ter zastopniki tehničnih strokovnih združenj, se izrekajo soglasno za zgradbo proge Kočevje—Brod Moravice, kot najboljšo zvezo Slovenije z morjem ter obžalujejo, da se je sprejel zakon za zgradbo železnice Kočevje—Vrbovsko brez predložitve, strokovnih preiskovanj. Predsednik Skulj, narodni poslanec.

g Za uvoznikarje živil. Oddelek za socialno politiko pokrajinske uprave za Slovenijo je dobil od ministrstva za socialno politiko nastopni dopis: Ministrstvo za socialno politiko je sporazumno z ministrstvom za finance odredilo nastopno: Organizacije in osebe, ki uvažajo živila v svrhu pobijanja draginje, morajo pred nabavo blaga prositi pri odboru za promet z devizami in valutami pri Narodni banki in njenih podružnicah za dovoljenje za nakup deviz. V teh prošnjah se mora navesti: 1. količina, 2. katerega blaga, 3. cena, 4. skupna vrednost, 5. kje je denar naložen in komu naj se dostavi deviza. O rešitvi prošnje bodo prosilci obveščeni po imenovanjih odborov pri Narodni banki ali njenih podružnicah.

g Zima se bliža in z njo seveda tudi mraz. Ogromna večina ljudstva jo s strahom pričakuje, ker nima dovolj sredstev za nabavo drv in premoga. Zato bo morda marsikomu ustrezno, ako mu povemo, da se dobijo peči, ki prav dobro grejejo, in kar je še več vredno, za take peči ni treba drv in premoga, marveč zadostuje žaganje, črslovina in drugi suhi odpadki. Peč gori neprenehoma 6—8 ur brez vsakega dima. Primerna je posebno za družbene domove, delavnice in tudi za stanovanja. Kdor se zanima za tako peč, naj se obrne na Franc Hočevčarja, železna trgovina, Kamnik (Šutna).

— Kaj sme vzeti tujec s seboj, ko se vrača z Nemškega domov. 1. Blago, za katerega ni treba izvoznega dovoljenja: otroške igrače vseh vrst, gosli, čela, citre, kitare, harfe, mandoline, flavte, okarine itd. 2. Vsakdanje dnevnne potrebščine, ki jih potnik med vožnjo potrebuje. Ako prinese potnik s seboj na Nemško nove predmete, jih lahko ima s seboj na povratku brez bojazni, da bi mu bile zaplenjene, samo če ima potrdilo od carinskega urada, da jih je prinesel s seboj na Nemško. Za kovčge, torbe, gledališka kukala, čevlje, kožuhovino, zimske suknje, potovalne odeje, je treba vselej imeti izvozno dovoljenje. 3. Novi predmeti dnevnih potrebščin, ki služijo v osebno porabo na poti, potni spomini in navadne manjše reči (potna darila, v vrednosti manj kakor 1000 mark). Take predmete mora potnik na carinarnici nemudoma pokazati, sicer je v nevarnosti, da mu bodo zaplenjeni, češ, da jih je nameraval vtihotapati. Dobro je, da si da potnik narediti pismen račun za take reči, ker se s tem pospeši carinjenje. — V vseh drugih slučajih se mora imeti izvozno dovoljenje, sicer je tujec v nevarnosti, da mu bodo nakupljeni predmeti zaplenjeni, a da ga bode zadela povrh še visoka denarna globa. — Toliko vsem onim, kateri nameravajo iti v nakupovalne namene na Nemško.

Primorske novice.

p Slovensko šolstvo v goriškem šolskem okraju. Okrajni šolski svet rabi takoj 28 učiteljskih moči. Učitelji in učiteljice, ki reflektirajo na ta mesta, naj vložijo takoj prošnjo na okrajni šolski svet, ker bodo takoj nastavljeni. Tekom meseca bo razpisanih za definitivno nameščenje 87 mest in sicer 42 voditeljskih, 15 učiteljskih in 30 za učiteljice.

p Prosvetna zveza za Goriško se je 5. t. m. ustanovila v Gorici. Zveza bo združila v sebi vsa izobraževalna društva in jim dala krepkejši pravni temelj.

p Za povzdigo Istre. Pred kratkim se je v Poreču osnoval krajevni »Odbor za poljedelski kredit« kot član Zveze za povzdigo novih pokrajin. Hrvatski del prebivalstva je na ustanovnem zboru zastopal dr. Stanger. Vlada je dala novemu kreditnemu zavodu poldrugi milijon lir posojila na pet let, zavezni zavod (Instituto federale) pa 8 milijonov lir. Iz tega denarja naj se izvedejo v Istri razne melioracije zemljišč ter dajojo ugodna posojila kmetom. Na ustanovnem zboru se je izrekla želja, da naj bi prevzele vse posredovanje med kreditnim zavodom in kmeti okrajne gospodarske zadrage. Od novega zavoda bi mogel imeti istrski poljedelec mnogo koristi, toda Hrvati in Slovenci se po pravici boje, da bo vse šlo le za kraje ob morju, kjer je naseljeno italijanstvo, gornjim krajem pa bo odpadla komaj kaka drobtinica.

p Nov komisar za Istro. Te dni je prevzel v Poreču posle novi generalni vicekomisar za Istro Ernest Giobbe Frangipani.

Štajerske novice.

g Zimska sezona v Rogški Slatini. Dne 29. septembra zvečer so se poslednjikrat zbrali zadnji zdraviliški gostje v domačini v veliki dvorani »Zdraviliškega doma« h koncertu zdraviliškega orkestra. Pobožno občinstvo, a vse za mišljeno, ker vsakdo občuti težki pomen besede: »Za leto, za dolgih sedem zimskih mesecev zadnjikrat! Naposled, točno ob desetih, še akordi narodne himne, ki veličastno-otožno plavajo čez ogromne lestence in visoke oboke, in — končano je! Koliko lepega smo užili tekom teh petih mesecev v krasnih prostorih te dvorane in v onih

njenih nekoliko skromnejše družice v drugem nadstropju! Večeri »Primorja«, gospe Lovčeve, Costaparijeve, Veselove in Thyerrijeve, gospodov Stokovič, Noča in Kovata, domače in srbske dece, ruskih pevcev, »Ljubljanskega Zvonca« in »Glasbene Matice«, pa tudi izvrstne prireditelje zdraviliškega orkestra. Da, celo gospoda Svengalija smo imeli pred Ljubljano, samo da nam je šele ona pokazala, kaj smo imeli in koliko je bilo i tam zunaj vrvenja po belih poteh ter po tratah in šumih okrog, saj je bila ta sezona tudi po številu gostov najživahnejša v zadnjih desetih letih. Ali ni škoda, da se vsa ta prelest naenkrat pogrezne v smrtno spanje, da, naravnost v gluh niš? Toda seveda, zima je za tako zdravilišče, ki so mu ti divni drevedori in bujni nasadi glavni okras, že celo smrt. Samo eno še ostane: vrelci kipe iz zemlje še nadalje! In naposled so vendar oni, rekli bi, hrbitišče Rogške Slatine, ki je prav zato predvsem zdravilišče in je zato tudi odveč nekaka »konkurenca« z Bledom, ki so jo hoče med tema biseroma slovenske zemlje včasih skoraj po sili ustvariti. In koliko je lečenja potrebnih, ki ne morejo dospeti do zdravljenja na izviru teh vrečev samem, kjer imajo tudi edino še svojo čudotvorno moč, ravno v omejenem času sezone, po sebnosti, ko bi mnogi hoteli napraviti svojo »kuro« predvsem v conejši zgodnji ali pozni sezoni. Saj je poleg tega mnogo obratov, ki poleti sploh živahneje ali celo tudi samo poleti obratujejo, pa se zaposleni pri njih ne morejo odtrgati od dela. Tudi razni uradniki in drugi nameščenci čisto ne morejo doseči dopusta prav v teh mesecih. Zato se je uprava zdravilišča odločila, da vsaj poskusi z nekako zimsko sezono. Hotela »Pošta« in »Solnce« ostaneta poleg domačih gostiln itak odprta tudi po zimi, letos pa bo tudi slavnostna »Sveticarja«. V sobe trnadstropnega širnega »Ljubljanskega doma« se postavijo peči in se poskrbi tudi za druge udobnosti; predvsem bodo na razpolago tudi kopeli, tako da bo poleg pitnega zdravljenja omogočeno tudi kopalno z masažo itd. Seveda bodo cene takisto primerne temu manj obsežnemu obratovanju. Zima v tem vinskem kraju, zaslonjenem proti severu s steno bočkega pogorja, je navadno izredno mila, sprehodi na vse strani, prijetni in solnčni. Snega vsa zadnja leta ni zapadlo čez 30 cm, a če bi ga bilo kaj in se kdo zanima za sankanje, so poti od »Aleksandrovega doma« do vrtnarije in od »Triglava« do Slatine kakor napravljene za ta in druge zimske športe. Upanje je torej, da se že leto zbere v divni naši Slatini lepa družba in se razvije tudi pristočno intimno zimsko kopališko življenje, h kateremu bodo tudi domačini iz srece radi prispevali.

g Zgradba palače Zadruga gospodarske banke v Mariboru. Naš dopisnik nam piše: Gradba velike palače, dozdaj največje monumentalne stavbe v Mariboru, je srečno prebolela porodno bolečino, to je postavitev temelja, ki je bil v tem slučaju zelo težaven z ozirom na veliko razliko padca od Aleksandrove ceste, kateri padec je bilo treba znivelirati s temeljem stavbe. Ne le, da je temelj že gotov, nego zadnje dni je prišlo do naraščati zidovje navzgor pritičja. Pod pritičjem v ravni črti z Aleksandrovo cesto, kar bo dalo stavbi še posebno mikaven utis, se nahajajo velike kleti, druga na drugi. Že zdaj tudi nepoznavalec načrta lahko vidi, da je pritičje določeno za velike trgovske lokale v osredju, a v ozadiju za udobne, praktično urejene bančne prostore ter za veliko društveno (gledališko) dvorano. Ker je sedaj samo en del zgradbe v delu in so razni nevoščljivci, ki si zidajo samo z govoričju, razložili vesti, da banka v resnici zgradi samo nekaj, kar bo pesek v oči, a vse drugo ostane v načrtih, se je Vaš dopisnik obrnil naravnost na vodstvo zgradbe. Ko je prišel preko ogromnih grmad opeke in gradbenega materiala zadaj za sedanjo stavbo, je tam v svoje presenečenje našel na zunaj skrito malo vilo, ki spominja na hitro, praktično tehniko med vojno. Tu si je praktični vodja zgradbe, arhitekt Müller postavil svojo rezidenco. Blizu nje je drugo, od zunaj tudi neopaženo poslopje za nastanjanje delavcev. Tudi tu vse praktično, vsak košček izrabljen, kakor v vojni. Že po teh dveh poslopih se spozna, da zgradbo vodi vse drugače praktičen večak, kakor so naši. Vodstvo in glavni štab delavstva, nastanjen kar tik stavišča, in kar je še važnejše, preskrbljeno tudi z lastno kuhinjo. Po ogledu obeh poslopij me je g. arhitekt peljal v svojo delavnico, kjer se riše in piše. Tu stoji in vise načrti od podrobnosti do polne slike gotove bodoče stavbe. Praktični vodja mi je tudi pokazal, in dokazal, zakaj gradi po oddelkih — praktična izraba za material še primanjkujejočega prostora itd. Iz predloženih načrtov je razvidna porazlilitiv in veličina stavbe: spodaj kleti, pritičje trgovine (štiri) in bančni prostori, impozantna gledališka dvorana, hodniki nastavek za dvigalo v nadstropju; v prvem nadstropju same velike pisarne, ki se bodo oddale in vsled katerih bo izpraznjenih mnogo pisarn ter vrnjenih prvotnemu stanovanjskemu namenu; takih velikih pisarn bo 15; drugo, tretje in četrto nadstropje s podstrešjem sama stanovanja za bančno uradništvo, a preostalo (18) na razpolago mestu kot nadomestilo za demolarano hišo na tem prostoru. Velika stanovanja po 4—5 sob, a tudi manjša po 2—3 sobe s kopalnici itd. G. arhitekt se zdaj peča z idejo, kako najpraktičnejše izrabiti podstrešje za moderna stanovanja ter Mariborčanom pokazati nekaj novega, kar nima nobenega strahčila po razpizpitih podstrešnih stanovanjih, tako da izgleda kot manjše zadnje nadstropje in ne, kakor se vidi na dosedanjih stavbah z neizrabljenimi velikimi, dragimi podstrešji. Stavba meri 34 metrov frontalno, 45 m v širini (globočini) in bo od podstrešja navzdol 23 m visoka. Začasno je zaposlenih okoli 100 delavcev; dobro plačani in preskrbljeni radi delajo in se naravnost ponujajo za čezurno delo. Ob kolikšak ugodnem vremenu bo večji del stavbe že letos dograjen, julija 1923 pa mora biti stavba že pod streho. Graditelj dr. Kasal namerava tudi v Mariboru ustanoviti podružnico. Prijatelj ali neprijatelj podjetja mora priznati, da je Zadruga gospodarska banka, čeprav si je šele v Mariboru ustanovila filijalko, bila prva, ki je sama uvidela potrebo zgraditi lastno palačo ter tako olajšati stanovanjsko mizerijo.

g Svinjski sejem v Mariboru dne 6. oktobra se je pripeljal 198 svinj. Cene: mladi prašiči 5—6 tednov stari 350—600 K, 7—9 tednov 1000—1500 K, 3—4 mesece 1800—2000 K, 5—7 mesecev 3000—3800 K, 8—10 mesecev 4000—4500 K, 1 leto 6000—6800 K.

g Z mariborske carinarnice. Te dni je neka zagrebška tvrdka poslala v Gradec 119 zaklanih svinj. Carinarnica v Mariboru je našla v označbi blaga neko pomoto in naložila tvrdki globo. Pregovarjanje med carinarnico in tvrdko je trajalo osem dni in ves ta čas je ležalo meso z drobovino na mariborskem kolodvoru. Seveda se je v tem

Jutri zvečer koncert »Ljubljane« v Unionu.

času popolnoma pokvarilo in so morali približno 2500 kg mesa in špeha oddati v mlarno, ostalo polovico so prodali po neznatni ceni, drob so morali zakopati. Vse zato, ker carinska oblast ni pravočasno poskrbela, da bi se meso obvarovalo propada.

g Tatvina dragocenosti. Pred kratkim je bilo vlomljeno pri gostilničarju Josipu Kimej v Grobelnem. Ukradenih je bilo raznih dragocenosti v vrednosti 14.700 K, potem 20—30 srebrnih in 1 zlati 10 kronski cekin.

g Strela in požar. 30. t. m. je udarila strela v zidnico g. Zemljiča pri Ljutomeru in zanetila požar. Gospodarsko poslopje in hlevi so pogoreli do tal.

g Sadna razelava v Celju se vrši od 21. do 24. t. m.

Ljubljanske novice.

lj Proslava dr. Krekovega spomina. Sinoči, na predvečer pete obletnice dr. Krekove smrti, se je zbralo lepo število poslušalstva k predavanju g. prof. Iv. Dolenc. Ko je predsednik SKSZ dr. Rožič pozdravil navzoče občinstvo in otvoril s tem večerom vrsto velikih predavanj, ki se bodo vršila vsak mesec, je prof. Iv. Dolenc v svojem tričetrtturnem govoru najprej pokazal na poglobitve lastnosti dr. Krekovega značaja, kot so bile: neumorna delavnost, nesebičnost, skromnost, ljudomilost, vedrost duha... nato pa skušal zaslediti tisto skrito korenino, iz katere je vse delo Krekovo izviralo; g. predavatelj vidi vir vsemu pri Kreku — v globoki veri rajnikovi. Vsako trditev je podprl s kakim značilnim citatom iz Krekovih govorov in spisov. Predavanje je bilo — kakor se že iz tega poročila razvidi — lepo, psihološko zasnovano; bilo je prvo te vrste. Pokazalo nam je temelj, na katerem bodo morali graditi vsi bodoči življenjepisci Krekovi. — G. predavatelj je govoril iz srca vsem navzočim, iz vsake besede je žarela ljubezen in hvaležnost do velikega pokojnika. Po tem vzgledu namerava SKSZ vsako leto proslaviti dan 8. oktobra, spomin naše žalosti, pa tudi poguma in vere.

lj Pri koncertu »Ljubljane« jutri, v ponedeljek 9. t. m. zvečer v »Unionu« bo zopet enkrat v neugnanem poletu završala Premrlova »Pesem žerjavov«, zopet bodo v rahlem večernem zvenenju zadehteli mehki zvoki Adamičeve »Večerne I«, ene najslajših slovenskih sploh, njegovih neokrotne »Turopoljci« pa bodo v ropotajočih dvojnih oktavah okorno razkazovali svojo smešno opremo; človek ne sliši le, ampak kar vidi, kako se trapom široka usta neumno reže v bedastem ponosu — duhovit domislek v svoji elementarni preprostosti. — Zato bodo obiskovalci poleg visoke umetnosti užili tudi nekaj veselih trenutkov, likrat pa slišali prav značilne pesmi, kakor jih občuti globoka slovenska duša pod Karpati, in se od tam razlegajo po slovenski zemlji do obal, ki se končajo v toplem južnem morju; poleg teh pa veliko število slovenskih novosti. — Vstopnice za koncert »Ljubljane« v Unionovi trafiki; dobi se tudi spored z besedilom.

lj Telovadno akademio priredi danes zvečer ob 7. uri »Orel Krakovo—Trnovo« v šolski telovadnici na Cojzovi cesti (Grabben). Občinstvo se vabi, da se te prve večje prireditve, ki jo priredi odsek ob priliki svoje obletnice, v obilnem številu udeleži. Dokazimo s tem mlademu odseku, da simpatiziramo z njim. Vstopnice se dobe dopoldne v trafiki Jelar na Krakovskem nasipu, popoldne in zvečer pa v telovadnici sami.

lj Telovadni večer »Šentpeterskega Orla«, ki se vrši v nedeljo, 15. oktobra v Ljudskem Domu obeta biti zelo zanimiv. Spored obsega več novih točk. Sodeluje godba dravske divizije.

lj Obletnica koroškega plebiscita. Z mirno manifestacijo za našo Koroško hočemo dati odgovor nemškemu slavju ob drugi obletnici usodnega 10. oktobra 1920. »Gospodarski zvon« priredi v torek točno ob 7. uri zvečer v »Unionovi« dvorani shod, na katerem nastopi več govornikov. Praznujmo naš Vidov dan. Spominjajmo se naših bratov ta dan in jim dajmo oporo, utrdimo v njih zavest, da jih ne bomo nikdar pozabili. — »Gospodarski zvon«.

lj Nekdo izpodirva... V Ljubljani je danes precej starejših učiteljev, a še več učiteljev, ki vztrajajo na svojih mestih iz umljivih gmotnih razlogov, dokler morejo. Če vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti, kdo bi jih podil od šole! Nekdo se je te dni vendarle našel — tak, ki ga vsakdo, kdor pozna razmere, lahko ugane — ter se je v »Slov. Narodu« obregnil ob voditeljico na šentjakovski ljudski dekliški šoli, češ, da ni več dovolj prožna in da nima več jeklene volje, da bi mogla voditi zavod s 17 razredi. Informirali smo se in izvedeli, da gospa Matanovič vodi to šolo samo začasno, ker je vodstvo poverjeno neki učiteljici z dežele (I), ki pa ne more dobiti stanovanja. Sedanja začasna voditeljica je morala letos prevzeti tudi pouk v 1. razredu, ker je to izrecno zahtevala šolska oblast. V sled čvrstega zdravja je prevzela tudi to breme, zlasti ker se za vodstvo ni nikdar potovala. Dopisnik »Slov. Naroda« pozivlja šolsko oblast, naj mesto sedanje voditeljice kot učiteljice zasede č-

lejša moč... Izvedeli smo, da uprav v tem grmu, oziroma v tem stavku tiči zajec... K temu je pripomniti: Če bi bilo sedanje vodstvo tako nedostojno in če bi voditeljici »manjkalo prožnosti in jeklene volje«, bi pač ne dobila pohvale, kakor se je zgodilo predlanskim, ko je višji šol. svet izrekel vodstvu in vsemu učiteljskemu osebju priznanje za lepe učne in vzgojne uspehe. Splošno pohvalna je bila uradna ocena tudi v minulem šolskem letu. Če je zavistni dopisnik »Slov. Naroda«, ki je že tudi v letih, navrgel voditeljici dve službeni leti, je pač pomota, ki se vsakemu lahko pripeti. Samo želejti bi bilo, da bi enako — seveda malo bolj točno in stvarno, ocenil in preiskal obstoi o n im učiteljem-voditeljem in ravnateljem, deških šol, ki so že davno, davno zaslužili potreben pokoj, pa še garajo in garajo seveda z različni m i d o p u s t i. Enaka mera in pravica za vse! — »Slov. Narod« ima besedo. Samo bolje naj se vbodoče informira ter naj ne vtika stvari v svoje predale, ki nimajo druge podlage, nego da se ustrezne nekomu, ki ima gotove pretenzije.

lj Vrtinarsko razstavo nameravajo prirediti, kakor čujemo, ljubljanski trgovski vrtnarji. Kakor vse panoge tako se je začela tudi ta lepa obrt močno razvijati. Ustanovila se je pred kratkim tudi vrtinarska zadruga za Slovenijo. S to razstavo, katera je bolj lokalnega pomena, se namerava občinstvo natančneje zainteresirati za vrtinarstvo.

lj Šentjakobska prosveta. Danes ob pol osem zvečer bo predaval msgr. Viktor Sleska »O stari Ljubljani«. K veleznanimu predavanju uljudno vabimo vse člane in prijatelje društva!

lj Družba sv. Elizabete. Ker radi pogrebu kanonika dr. Grudna ni bilo zadnje redne mesečne seje osrednjega sveta, bo redna mesečna seja prihodnji torek, 10. t. m. ob 3. popoldne v Jugoslovanski tiskarni. Udeležba nujna.

lj Koncert Pevskega zbora Glasbene matice »Ljubljani«. Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani priredi dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer koncert v veliki dvorani hotela Union. Pri koncertu sodelujeta poleg celotnega mešanega zbora še operni basist g. Julij Batetto, ki poje več v Ljubljani prvič petih samospevov za bas in katerega spremlja na klavirju ga. Dana Golia-Kobler, profesorica tukajšnjega konservatorija. Na koncert opozarjamo naše občinstvo in javljamo, da so vstopnice za ta koncert od ponedeljka dne 9. t. m. na prodaj v pisarni Glasbene Matice.

Cerkveni vestnik.

c Cerkveno odlikovanje. Franc Pokorn, župnik v Besnici, je bil imenovan za škof. duhovnega svetnika.

Dijaški vestnik.

d Dijaško podporno društvo. Vsed tehničnih težkoč se menza ne otvori 10. t. m. kot je bilo javljeno, ampak v ponedeljek 16. t. m.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Nedelja, 8. oktobra R. U. R. Izven.
Ponedeljek, 9. oktobra HLAPCL Red D
Torek, 10. oktobra zaprto.
Sreda, 11. oktobra JACK STRAW. Izven.
Četrtek, 12. oktobra ROMANTICNE DUSE. Red B.
Petek, 13. oktobra JACK STRAW. Red E.
Sobota, 14. oktobra HEDDA GABLER. Red D.
Nedelja, 15. oktobra HEDDA GABLER. Izven.
Ponedeljek, 16. oktobra HEDDA GABLER. Red A.

OPERA.

Nedelja, 8. oktobra PRODANA NEVESTA. Izven.
Ponedeljek, 9. oktobra zaprto.
Torek, 10. oktobra TRIPTYCHON. Red E.
Sreda, 11. oktobra zaprto.
Četrtek, 12. oktobra LAKME. Red A.
Petek, 13. oktobra zaprto.
Sobota, 14. oktobra CARMEN. Red B.
Nedelja, 15. oktobra MADAME BUTTERFLY. Izven.
Ponedeljek, 16. oktobra zaprto.

Ljudski oder.

Nedelja, 8. oktobra: »REVCEK ANDREJCEK«.
Nedelja, 22. oktobra: »HLAPEK« (noviteta).
Sreda, 1. novembra: »MLINAR IN NJEGOVA HČICA«.
Nedelja, 5. novembra: »MLINAR IN NJEGOVA HČICA«.

Začetek vselej ob pol 8. uri zvečer.
Predprodaja vstopnic za predstavo »Revček Andrejček« danes dopoldan od 9. do 12. ure in popoldne od 3. ure naprej do predstave v pisarni Ljudskega odra (I. nadstropje).

Prosveta.

pr Na jutrišnjem koncertu v Unionu poje slov. glasbeno društvo Ljubljana sledeče: 1. St. Premrl: Pesem žerjavov. 2. E. Adamič: Večerna I. 3. Dr. Fr. Kimovec: Zvonovi pritrkavajo. 4. P. H. Sattner: Šašek kodrolasek. 5. St. Premrl: Medved z medom. Vse mešani zbor. 6. V. Vodopivec: Ptici. Ženski zbor. 7. O. Dev: Njega ni (narodna). Mešani zbor. 8. Dr. Fr. Kimovec: Fćelica letela (prekmurska). 9. V. Zganc: a) De su one ptičke. Mešani zbor. b) Zibu haju. Moški zbor. c) Kiša pada. Mešani zbor. Medjimurske narodne. 10. a) Pokornji: Teče voda za skaly slovaška. b) E. Adamič: Turopoljci. Belokranjska. Moška zbor. 11. Hatze: a) Škripi djeram. b) Oj Lazare. Srbski narodni. Mešani zbor. — Začetek ob 8. Konec ob pol 10. Vstopnina: sedeži po 15. 10, 8, 7, 6, stojišče 3 dinarje, za dijake 2 dinarja. Vstopnice v predprodaji v trafiki Union.

pr *Société des Nations*. Réponse du Comité financier aux questions qui lui ont été adressées par le comité d'Autriche du conseil. (S protokoli, tiščimi se avstr. vprašanja v Zvezi narodov okt. 1922.) *Die Tätigkeit des Völkerbundes im Aug. 1922*. Tu so glavni materijali o posvetovanjih »Društva narodov« v Zvezi, od katerih nas razun avstrijskega vprašanja zanima problem narodnih manjšin. Znanstvenim zavodom, kulturnim društvom in političnim organizacijam je te publikacije toplo priporočati, ker so trajne vrednosti. Cena za mesečna poročila »Društva narodov«, ki izhaja tudi v nemškem jeziku, znaša za Jugoslavijo 2 Din,

letno 24 dinarjev, kar ni veliko. Naroča se lahko naravnost pri Sekretariatu »Društva narodov« v Zenevi.

Turistika in sport.

Ilirija: Sturm 14. Dunaj. — Danes ob 16. uri se vrši na igrišču Ilirije pred drž. kolodvorom mednarodna nogometna tekma med Ilirijo in SK. Sturm 14. vodilnim klubom skupino »Nord« dunajskega II. razreda. — Tekma se vrši ob vsakem vremenu. Vstopnina: sedeži: Din 15 in Din 8; stojišča: 5 dinarjev, članske, vojaške in dijaške vstopnice 3 dinarje. Predprodaja vstopnic od 10. do 12. ure na igrišču. (K)

Orlovski vestnik.

Opozarjamo še enkrat ljubljanske odseke in somišljenike na današnje telovadno akademijo orlovskega odseka »Krakovo—Trnovo« ob 7. uri zvečer na Grabnu. Dajmo mu z obilno udeležbo novega poguma. *Važna seja šentpeterskega orliškega krožka* se vrši jutri 9. t. m. ob sedmih zvečer v prostorih šentpeterskega prosvetnega društva. — Predsed.

Mesto gospodinje

bi prevzela 40 letna samostojna, pošlena, zdrava ženska. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gospodinja«. 4230

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padarina v mm
6./10. 21 h	731.3	14.2	1	dež	
7./10. 7 h	732.8	13.3	0.6	obl. sever	16.8
7./10. 14 h	732.4	17	0.9	v. obl. jug	

NAROČAJTE »SLOVENCA«.

Dirka na Semmeringu

Klasična avtomobilska dirka, prirejena od avstrijskega avtomobilskega kluba dne 24. septembra 1922.

Zmagovalec Hoerner na Benz-u s

CONTINENTALOM

Najhitrejši vseh razredov. Dobitnik nagrad dirke Semmering 1922.

Prvi do 1-1 L. Zyl. lastnik	Graf Kolowrat na	Austro-Daimler-Sascha
Prvi " 1-6 " " "	Kirchner	" Puch
Drugi " 1-6 " " "	Weiss	" Puch
Prvi " 4-5 " " "	Schenck	" Austro-Daimler
Prvi " 1-5 " " "	Graf Kolowrat	" Austro-Daimler-Sascha
Prvi " 2 " " "	Wetka	" Austro-Daimler
Prvi preko 3 " " "	Hoerner	" Benz
Tretji " 3 " " "	Joerne	" Orel
Prvi " 500 cm " "	Schuster	" Wanderer
Drugi " 350 cm " "	Tennigkalt	" D-Rad

CONTINENTAL PNEVMATIKA

Dirka na Semmeringu dobljena že 7 krat s CONTINENTAL PNEVMATIKO.

Glavni zastop.: Viktor Bohinec, Ljubljana, Poljanska c. 5.

Pri svojem odhodu v Lož se tem potom

poslavljam

od vseh svojih prijateljev, znancev ter bivših pacientov. Ostani te zdravili!

DR. RAZNOŽNIK.

OKROŽNI ZDRAVNIK

dr. Raznožnik se je stalno naselil v Ložu

Ordinira od 8. do 12. ure dop. Ob petkih dopoldne ordinira še nadalje v CIRKNICI.

Zdravnik za notranje in otroške bolezni

dr. Anton BRECELJ

bivši primarij v Gorici na Emonsko cesto št. 20, kjer ordinira od pol 15. do 16.

STANOVANJE sredi Ljubljane, moderno, z električno razsvetljavo, se takoj odda drž. uradniku. Pismene ponudbe na upravo tega lista pod: »Brez obroka«. 4250

Prodaj hišo.

Kupeu takoj na razpolago gostilna in stanovanje. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod štev. 4247.

V ponedeljek 16. okt. bo ob pol 11. uri v Zadržnem domu v Velikih Laščah

javna dražba 450 plm³ smrekovega in jelovega lesa

iz gozda župne nadarbine Dobropolje. Gozd je pol ure oddaljen od postaje Velike Lašče, tik deželne ceste. Dražbeni pogoji so na vpogled pri župnem uradu v Vel. Laščah in Dobropoljah.

Nože

za rezanje zelja

imam naprodaj. Cena po dogovoru. Opekarska cesta 34. Trnovo Ignacij Marenko.

Čistokrvne dohermane

12 tednov stare, proda OSKRBNISTVO FUŽINE, pošta Dev. Marija v Polju. 4187

V globoki žalosti javljam, da je naša predraga mamica, gospa

Barbara Cidrich

car. uradnika vdova

previdena s sv. zakramenti za umirajoče dne 6. oktobra izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 8. okt. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Gorupova ulica št. 4, na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1922.

MARIJA CIDRICH, učiteljica v pokoju, GABRIELA CIDRICH, prof. na drž. ženskem učiteljskem, hčeri.

ženska srednjih let

prilasta, se želi v svrhu možilive seznaniti s samostojnim gospodom v starosti 40—50 let. Le resne ponudbe pod »Bodočnost« na upravo SLOVENCA.

Zastopnik

špecijske in kolonijske stroke, v Ljubljani in celi Sloveniji dobro vpeljan in priljubljen, želi prevzeti zastopstvo večje solidne tvrdke. — Cenj. vprašanja pod: »KONZUM« na upravništvo »Slovenca«. 4197

Dotična oseba,

ki je v četrtek v večernem kočevskem vlaku, v kupeju II. razreda, vzela zavjete z naslovom, naj ga takoj vrne, ker se bo sicer policijsko postopelo proti njej, ker je dobro znana. 4236

Lesni strokovnjak

knjigovodja, bilancist, večje slov., hrvaškega, nemškega in ital. jezika, brzi računar in korespondent, želi po novem letu službo premeniti. Ponudbe pod: »Veselnost« na upravo lista. 4257

Globoko potrtega srca javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša nadvse ljubljena in nepozabna soproga, mama, stara mama, sestra, teta, tašča in svakinja, gospa

Marija Knafelc roj. Kolegar

v petek dne 6. okt. ob 9. zvečer po dolgi, zelo mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 78 letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb naše najdražje bo danes, v nedeljo, dne 8. okt. ob pol 3. pop. iz hiše žalosti, Vrhovčeva ul. 9, na pokopališče k Sv. Križu. — Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. — Drago rajno priporočamo v pobožno molitev. Ljubljana, dne 8. oktobra 1922.

Ignacij Knafelc, nadpaznik v pok., soprog. Rozi Kocien, Ela Kinkeli, Fani, Minka Schiller, hčerke. Vsi ostali sorodniki.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam v času težke bolezni in prenegle smrti našega nepozabnega pokojnika, gospoda

Ivana Kavčnika

predsednika višjega dež. sodišča v Ljubljani

stali tolažilno ob strani in nam skušali olajšati našo neizmerno bol, izrekamo tem potom najpristranejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo za obilne izraze iskrenega sočutja in za mnogobrojno spremstvo našega rajnika k večnemu počitku, predvsem predsedniku Stola sedmorice in gospodu generalnemu advokatu v Zagrebu, gospodu pokrajinskemu namestniku, zastopniku ministarstva pravde, dalje vsem ostalim zastopnikom sodnih, upravnih in vojaških oblasti ter korporacij. Končno še najiskrenejša hvala vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1922.

Zalujochi rodbini

Kavčnik in dr. Šubic.

VELIKA,

lepo zidana HIŠA

na vogalu, 3 minute od kolodvora v MARIBORU, v dva nadstropja, 8 stanovanj, kopalnica, vodovod, električna razsvetljava, velika klet za obrt, se radi selitve PRODA. Cena 1,600.000 kron. — Ponudbe na naslov: Dr. LENART, Celje, Kralja Petra cesta 16. 4175

Sprejemem vajenca

ki ima dokazila, da se je že učil čez 1 leto. — J. JAMAR, čevljar, Bled II.

Sprejemem gospodično

ki ima veselje do irgovine in zna korespondenco, za Ljubljano. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov pove upravo »Slovenca« pod štev. 4253.

Prostov. javna dražba.

V nedeljo 8. oktobra 1922 ob 14. uri popoldne na Glinah, gostilna »Amerika«, naprodaj: 1 KOČJA in več drugih VOZ, 2 KONJA, več DIVANOV in drugih predmetov. 4222

Jugoslovanski kreditni zavod

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Ljubljani

Marijin trg št. 8 ob Ljubljani

PODRUŽNICA V MURSKI SOBOTO

obrestuje hranilne 5% 0/2 čistih, brez odbitka rentnega in vloga na knjižice po 0/2 invalidskega davka. Večje vloge z odpovednim rokom in vloge v tekočem računu se obrestujejo tudi

višje po dogovoru. Cek. rač. št. 11.323. Telefon št. 54.

Potnik za Jugoslavijo!

Tovarna išče spretnega potnika-strokovnjaka v modni branši. Fiksna plača, potni stroški in procenti od prometa. Dobro vpeljeni potniki, ki že potujejo za to stroko, niso izključeni ter se jim nudi sijajen posrtranski zaslužek. — Ponudbe pod »SVILENA ROBA 4217« na upravo lista. 4217

Cie. Gle. Transatlantique

Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojasnila daje:

Ivan Kraker,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

V PARADIŽU

sta bila brez obleke

Adam in Eva,
sedaj tega ni treba, ker se dobe
vsakovrstneobleke za gospode
dame in otroke

v trgovini

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Zajamčeno popravljene

parni lokomobili

H. Lanz	15/34 HP	R. Wolf	50/70 HP
H. Lanz	25/38 HP	H. Lanz	60/80 HP
R. Wolf	27/44 HP	R. Wolf	100/125 HP
H. Lanz	35/45 HP	R. Wolf	130/150 HP
R. Wolf	40/55 HP	H. Lanz	220/300 HP

Motorji s sesalko za plin

(Sauggas-Motore)			
Körting	15 HP	Deutz	60 HP
Deutz	20 HP	Hille	70 HP
Körting	35 HP	Deutz	80 HP
Deutz	45 HP	Deutz	100 HP
Deutz	50 HP	Deutz	150 HP

Odpreda točna in brza s skladišča

Motorenfabrik J. Gostonyi,
Wien VII., Stiftgasse 7.

Nudimo iz našega skladišča:

Molino-spodnje hlače Ia za de-
lavce. Delavske Zephyr-srajce,
temne in svetle. Črni klot, de-
lavske srajce. Bele moške srajce.Žensko perilo. — Ženske srajce
z ročnim vezanjem.Vse po najnižjih cenah. Najboljša
izdelava in samo najboljše blago.„ZE-HA“, domači proizvod perila, ZAGREB,
Ilica 19.

Razno perilo

za dame, gospode in deco pri-
poroča trdkaA. & E. Škaberne Ljubljana
Mestni trg 10

Tudi Vi se boste prepričali,

H. Suttner,

lastnik
Henri Maire

v Ljubljani 2

da je v Vašo korist, ako
naročite najprej bogato
ilustrirani katalog trdke
H. SUTTNER
(umetnik Henri Maire)
v Ljubljani šte. 2
preden se odločite za na-
kup. Ta katalog vam bo
svetoval resnično dobre
urespial. znamke „IKO“
iz lastne tvornice v Švici
kakor tudi druge dobre
žepne ure, zapestne ure,
svetilne in stenske ure,
veržice, prstane, zapest-
nice, uhane, namiz. orodje.
Dajte: Krstina in birman, darila
in vso zlatino in srebrnino;
pa tudi porabne predmete, ka-
kor škarje, nože, britve, lase-
strižne in brivske stroje, doze
za tobak, svačice in smodke
stekloreže, prilizigine, de-
narnice kupite dobro in ceno-
pri trdki

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNIJE
Le prvovrstno blago in delo po solid-
nih cenah nudi
JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.Suhe gobe
in kumno kupuje SEVER
& Komp., Ljubljana,
Wolfova ulica 12.

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira za jetične
izven torka in petka vsaki dan v
Št. Jurju ob južni žel. pri Celju.
Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Divjačino

kot srne, zajce, fazane, jerebice,
divje race itd., v vsakem času po
najboljših cenah, kupuje

E. VAJDA,

veletrgovina divjačine in perutnine,
ČAKOVEC, Medjimurje.Brzjavni naslov: VAJDA, Čakovec. —
Interurban telefon šte. 59. 3752Velika izbira otroških vozičkov, dvo-
koles in šivalnih strojev. — F. BATJEL,
Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v
polno popravilo za emaji, z ognjem in
poniklanje dvokolesa, otroški vozički,
šivalni in razni stroji.»TRIBUNA«, lovarna dvokoles in otro-
ških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

JAKOB PAVLIČ

obl. izkušeni tes. mojster. DOMZALE.
Slov. občinstvu naznanjam, da sem pri-
šel iz tesarsko obrt. Delo
vrševati šuim natančno po danih in lastnih na-
črtih. Projekti in načrti lastne izdelave.

Psi in dve psi

čiste volčje pasme, 3 mesece stari.
Iakoj naprodaj. — Novo meslo, žandar-
merijska vojašnica. 4186

„DIAMALT“

Pozor pekli »DIAMALT«, tvornice Han-
ser i Sebolka, Beč - Stadlau, v pred-
vojni kakovosti, se zopet dobi pri glav-
nem zastopniku za Jugoslavijo
EDUARD DUZANEC, Zagreb,
SKLADIŠČE Strossmayerova ulica št. 10.

Bluze

spodnja krila, predpasniki,
stezniki

najceneje pri:

A. Šinkovic nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg šte. 19.

Priporočajo se sledeče domače trdke:

(Objava 4 Din.)

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Grablje Franjo, Miklošičeva cesta št. 8.
»ILIRIJA«, LESNA TRGOVSKA IN
INDUSTRIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

KLEPARJI:

Remšgar & Smerkel, Florijanska ul. 18.
Produktivna zadruga kleparjev, inštala-
terjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani,
Kolodvorska ulica šte. 28.
Korn T., Poljanska cesta šte. 8.KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE:
Kusovar Ivan, Stari trg šte. 10.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA:

Olup Josip, Pod Tranco.
MEHANIČNA DELAVNICA
za popravilo gramofonov in drugih godb.
strojev A. Rasberger, Sodna ulica 5
(veža, desno), Ljubljana.MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.PARNA PEKARNA:
Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gra-
dišče šte. 5.

PISALNI STROJI IN POTREBŠČINE:

Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
PLESKARJI, SOBO- IN CRKOSLIKARJI
Produktivna zadruga, reg. zadr. z o. z.
Ljubljana, Gosposka ulica št. 4.

SPHIDIJSKA PODJETJA:

»Orient« d. d., Sodna ulica 8, Tel. 463.

Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7-8.

STAVBENO PODJETJE:

Vižintin Ivan, Ljubljana, Vodnataki trg 7.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:

Sešnik A., Zaloška ceta 21, Ljubljana.

TRGOV. Z DEŽNIMI IN SOLNOMIKI:

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Erjavec & Turk pri zlati lepatic, Valva-
zorjev trg šte. 7.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA:

Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10
(Ceno in točno.)

ZALOGA POHIŠTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Stavbeno podjetje

IVAN OGRIN

Ljubljana, Grubarjevo nabr. 8

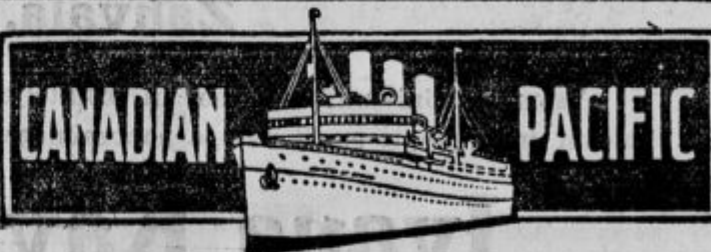
Prevzemajo se vsakovrstne
gradnje. Naprava načrtov.
stroškovnikov. — Tehnična
mnenja in ocenitve.Delo solidno in hitro. cene
nizke.

Telefon številka 426.

2—3 stavbne tehnike

spretno risarje za arhitekturo in hitre kalkulante za
kubaturne izolekte in proračune išče za takoj

SLOGRAD Spod. Šiška.

Največje transportno podjetje sveta

EVROPA

Samo 4 dni na odprtem morju.

CANADA

Odhod vsak teden.

AMERICA

Najhitrejša in najboljša zveza preko HAMBURGA, ANTWER-
PENA i CHERBOURGA z glasovitimi »EMPRESS« parobrodi na
dvovrstne vijake. — Dalnja vprašanja glede vozni cen, odhoda, potni-
škega vizuma, prtljage, popisa, useljevanja v Canada in Zjed. države daje
agentura

CANADIAN PACIFIC, Zagreb, Jurišičeva ulica 30.

TVRDKA

GRIČAR & MEJAČ

ZALOGA OBLEK ZA GOSPODE, DAME IN OTROKE

SE NAHAJA

V ŠELENBURGOVI ULICI 3,

VOGAL KNAPLOVE ULICE.

Prostovoljna dražba

dveh travnikov v Mestnem logu

parc. šte. 573 in 574 k. o. Trnovsko predmestje se vrši vsled
sodnega sklepa Nc I 165 22-1

DNE 16. OKTOBRA 1922 OB 11. URI DOPOLDNE

v pisarni notarja dr. Kuharja, Kolodvorska ulica št. 3. — Izključna
cena 240.000 K. Vadija je položili 10 odstotkov. — Pravice vknji-
ženih upnikov ostanejo nedotaknjene brez ozira na višino izku-
pila. Dražbeni pogoji in podrobnosti v pisarni notarja dr. Kuharja.

POZOR!

Bakrene kotle

za žganjekuho

Irspežno izdelane, po ugodni ceni in sicer od
25 do 60 litrov vsebine ima v zalogi trdka

Stanko Zargi & Co.

Ljubljana, Martinova cesta 15.

Zahtevajte cenikel

Takojšna dobaval

TRGOVCI ZNATEN POPUSTI

Underwood

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 265 - Gradišče št. 10 - Tel. 265

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetov-
noznani

Zahtevajte ponudbe!